23. številka. V Ljubljani, v sredo 23. januarja 1919. LII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . K 60·—
pol leta „ „ . . . „ 30·—
četrt leta „ „ . . . „ 15·—
na mesec „ „ . . . „ 5·50

za Nemčijo:
celo leto naprej . . . . K 65·—

za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . K 70·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, pritličje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 90.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.
Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 *mm* visok ter 54 *mm* širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno [illegible] po nakazilu. [illegible]
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikaker ozirati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:
dostavljen na dom ali če se hodi ponj:
celo leto naprej . . . . K 58·—
pol leta „ . . . . . „ 29·—
četrt leta naprej . . . . K 15·—
na mesec „ . . . . . K 5·—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34

Ferdinand Seidl:

Kod naj se potegne pravična državna meja med Jugoslavijo in Italijo?

Katera svojstva imej državna meja. Ko določamo državno mejo si pozivljem ov zavest njen namen. Le-ta izhaja iz namena, ki ga ima država.

Država je zveza ljudi, ki hočejo skupno ustvariti in pospeševati svojo blaginjo. Država ima torej troji namen: 1. varuje naj državljanom življenje in imenje, 2. izboljšuje naj jim življenje in jih podpira v pridobivanju imenja, in 3. brani naj jih vnanjega sovražnika.

Za prirodno skupino ljudij, ki naj se združijo v državo, smatramo narod. Najočitnejši znak naroda je njegova enotna govorica (jezik).

Državna meja bodi torej: 1. mejna črta ozemlja, na katerem narod strnjeno prebiva, 2. zaključuje naj to ozemlje v prometnem oziru ter pušča le glavne prehode v sosednje države, in 3. zaključuje naj to ozemlje za uspešno obrambo. V smislu druge in tretje zahteve tvorijo tekoče in stoječe vode in pa gorovja kot razvodja zaželjeno mejo — vsaj po dosedanjih nazorih.

Ako te zahteve pretehtamo po njih veljavnosti, jim ne prisojamo enake veljave. Bližnja mirovna konferenca namerava za mednarodne spore ustanoviti sodišče in zabraniti nasilno poravnavo z orožjem, ki jo je doslej izvajalo človeštvo, kot barbarsko dedščino iz davnih predzgodovinskih časov do sedanje prosvetljene dobe, ki je zasnovala in izpopolnjuje mednarodno etiko. Potemtakem izgubljajo obrambene ali strategične sposobnosti državne meje na veljavi. Tem več tehtnosti pristoja dandanes zahtevi, da bodi državna meja narodnostna meja. Ker pa novi nazori še niso preizkušeni, je treba, da dopuščamo različna mnenja o tehtnosti omenjenih treh svojstev ,ki naj odlikujejo sprejemljivo državno mejo.

Premotriti hočemo torej zgolj stvarno in oziraje se na vse tri zahteve, katera geografska črta bi bila sposobna, da tvori, segajoč od Karnijskih Alp do Adrije med slovensko Ljubljano in laškim Vidmom državno mejo, ki bi ločila Jugoslavijo in Italijo.

Ozemlje, ki naj se deli. Oglejmo si najprej ozemlje, ki naj se deli. To ozemlje leži med Karnijskimi Alpami in pa Adrijo. To ozemlje sestavljajo geografsko in geološko tri enote: 1. Julske Alpe, 2. Dinarsko gorovje in 3. Beneška ravnina.

1. Tik ob Karnijske Alpe in Karavanke, ki teko oboje približno v smeri od zapada proti vzhodu, na njih južni strani mejijo po vrsti od zapada proti vzhodu Južnotirolske *a)* Dolomitove Alpe, Benečanske Alpe in *b)* Julske Alpe (z vštetimi Kamniškimi Alpami). Južni rob Julskih Alp (in Kamniških Alp) tvori črta, ki je v geološki zasnovi gorovja prav določno izražena. Ob nji je oblastno, nad 2000 *m* segajoče gorovje strmo odkrhnjeno. Ta črta začenja pri Žagi (med Bovcem in Kobaridom) in teče proti vzhodu mimo Podbrda in dalje mimo Kranja preko savske doline in se nadaljuje mimo Kamnika. Ta znamenita črta se razteza 150 *km* daleč. Skoro vzporedne slične črte jo spremljajo. Poglavitne gradbene (strukturne) črte v geološki stavbi Julskih Alp, to bodi poudarjeno, teko torej ob njih južnem in ob njih severnem robu od zahoda proti vzhodu (alpska smer).

Pojem Julske Alpe jamljemo v smislu prof. A. Boehma, ki je l. 1887. utemeljil namesto prejšnje umetne, novo, prirodno razdelitev Srednjeevropskih Alp. Vodilne misli so mu: Gorsko skupino znači v prvi vrsti njeno gradivo in njena geološka zgradba. Oboje ji namreč določuje lice(fiziognomijo), in jo loči od sosednje skupine, ki ima drugo gradivo in zaradi tega drugačno vnanjost. Gorske skupke ločijo od sosednjih skupkov vmes vrezane doline. — V strokovnih krogih so Böhmovo razdelitev splošno priznali. Zatorej ji sledimo tudi tu.

Ta avtor je samo dosledno izvedel načelo, ki se v sedanji geografiji priznava splošno za temeljno načelo. Novodobna geografija se smatra za prirodopisno znanost, ki postopa po metodah prirodopisja, ako hoče v oblikah zemeljskega površja poiskati prirodne skupine in skupinam prirodne meje. Prirodopisje jemlje predmete, ki jih hoče med seboj omejiti, po zahtevah pravilnega logičnega mišljenja v celoti, to je po vseh njih bistvenih znakih, in dosega na ta način prirodno delitev; ne jemlje jih po samo jednem znaku, ker to vodi do umetne delitve. Po teh načelih bomo tudi našli prirodno mejo Italije nasproti Jugoslaviji, in mogli jo bomo primerjati s črto, ki se z italijanske strani označuje kot zaželjena »prirodna meja Italije«.

Po razdelitvi sezajo Julske Alpe od Tilmenta pri Tolmezzu do Savinje pri Braslovčah 130 *km* na daleč in kažejo tri oddelke. Ti so: 1. Rabeljske Alpe s Triglavom (2864 *m*) in Sivcem ali Kaninom (2592 *m*), 2. Kamniške ali Savinjske Alpe z Grintavcem (2554 *m*), 3. skupino Breginjskega Jalovca (Jalovec = Monte Maggiore 1615 *m*). Ta skupina začenja ob izlivu Pontebanske Bele v Tilment in spremlja Sočo ob nje desnem bregu mimo Žage, Kobarida in Tolmina do Kanala.

Juske Alpe so ogromna ploča, zgrajena večinoma iz apnenca in dolomita, dolga 130 km, široka do 35 km in debela do 3 km. Na površju ploče je izobrazila erozija izpodnebne vode vrhove in grebene ter je zarezala vanjo globoke doline v raznih smereh. Enotnega glavnega grebena v Julskih Alpah ni, posebej tudi v Rabeljski skupini ne, in Triglav se ne dviga iznad kakega glavnega grebena, nego izklesan je na početku enega med stranskimi grebeni. Spričo teh razmer tudi kake glavne podolžne razvodnice, dobro vidne v izobrazbi (reljefu) gorovja ni. Vodopisne (hidrografske) razmere v Rabeljskih Alpah so nekaj prav posebnega. Poglavitni izvirek Save je na severnem robu ogromne ploče (pri Kranjski gori). Mlada Sava (Dolinka) teče ob severnem robu ploče proti vzhodu in sprejema pritoke iz ploče (Pišnico, Mojstransko Bistrico) potem se pa obrne proti jugovzhodu in prerezala je v tej smeri poševno vso ogromno pločo ter tako odločila Kamniške Alpe od glavne, to je Rabeljske skupine. Blizu južnega roba ploče, ki gradi to skupino, prihaja na dan drug močen izvirek, ki velja za izvirek Bohinjske Save. Le-ta je prerezala gorsko pločo tekoč proti severovzhodu, dokler si je pridobila iztok v strugo Save Dolinke. Iz obeh pritokov združena Sava zapušča pločo Julskih Alp na nje južnem robu nad Kranjem, dasi je začela svojo pot na nje severnem robu! Tudi Soča izvira bliže severnemu robu nego južnemu; zarezala si je strugo proti jugozapadu mimo Bovca tekoč globoko v mogočno apnenčevo pločo, ter zapušča njen južni rob pri Žagi pod Bovcem in Kobaridu. Ker sta si toka Save in Soče kolikor toliko nasprotna, tedaj moremo med njima začrtati razvodnico; toda le-ta poteka kot nepravilno rogljata črta vobče v smeri od severa proti jugu torej kot prečnica čez Rabeljske Alpe, in ne v njih podolžni smeri, ki gre od zapada proti vzhodu. Ta razvodnica torej ne more veljati za glavno razvodnico v običajnem pojmovanju. Ker so Rabeljske Alpe na južni strani izredno bogate na izpodnebni padavini, imajo ondi dovolj vodotokov; zatorej moremo že samo malo kilometrov (30) proti zapadu od Savsko - Soške razvodnice začrtati drugo tako prečno razvodnico med Sočo na tej strani, Tilmentom in Terom na drugi strani .Kakor teče prej imenovana razvodnica preko Triglava, tako teče druga razvodnica preko Kanina proti jugu čez Matajur. Obe razvodnici sta postali politični meji: Triglavova tvori kos deželne meje med Kranjsko in Goriško, Kaninova pa — če tudi ne dosledno potegnjen — kos državne meje med Goriško in Italijo. Triglavsko razvodnico odlikuje prednost, da je kos razvodnice med Adrijanskim in Črnim morjem, torej kos glavne razvodnice celotnega alpskega pogorja. Obe razvodnici sta tudi kosa dveh variant, ki se predlagata za bodočo državno mejo med Jugoslavijo in Italijo. Prav zaradi tega smo ju obširneje premotrili.

Na severnem robu Rabeljskih Alp je med njimi in Karnijskimi Alpami razvodje med Dravo, ki teče v Črno morje in Tilmentom, ki teče v Adrijo. To razvodje se nahaja v globoko med obe alpski skupini zarezani Kanalski dolini in sicer blizu Trbiža pri vasi Žabnici (810 *m*).

2. Na južnem robu velike Rabeljske skupine Julskih Alp neha alpsko velegorje ob imenovanih značilnih geoloških črtah Kobarid - Kranj in začenja se srednje gorovje, ki ne pripada več alpskemu, nego drugemu gorskemu sestavu (sistemu).* V ondi začenjajočem gorovju ne teko vodilne črte več v alpski smeri od zapada proti vzhodu nego v smeri odseverozapada (NW) proti jugovzhodu (SE). V tem gorskem sestavu teko gorski grebeni in hrbti in visoke planote (Trnovska Hruška in Snežnikova planota itd.) in med njimi ležeče značilne vodne struge in doline vse vzporedno v smeri proti jugovzhodu. Opozarjam le na jedno tako premo črto: Kobarid - Sv. Lucija - Idrija - Logatec - Cerknica - gorenja Kolpa - Ogulin in dalje. To je skoro 200 *km* dolga črta, ob kateri so se nastanile različne tekoče in stoječe vode (Soča od Kobarida do Sv. Lucije, del Idrijce, Hotenjica, Unica, gorenja Kolpa, potok Dobra pri Ogulinu in pa Cerkniško jezero) ter jo izdelale v vrsto dolin in kotlin. Tudi globoko korito jadranskega morja je zasnovano ob tej vodilni (strukturni) smeri. Ob teh črtah se je zasnovalo tudi Dinarsko velegorje v Dalmaciji in v Hrvatskem primorju. Zatorej imenujejo geologi in geografi ondešnjo smer NW — SE dinarsko smer. — Ta smer je značilna za orografsko in hidrografsko strukturo balkanskega polotoka tudi še daleč od jadranske obali v njegovi notranjščini še preko Sarajeva. Vsak dober novejši orografski zemljevid kaže to jasno, še bolje pa poočituje to dejstvo geološki zemljevid. Ob črti Žaga - Kobarid - Tolmin - Podbrdo - Kranj začenja torej Balkanski poluotok.

* Ker geološka mejna črta ob strmem južnem robu Julskih Alp na Goriškem in Notranjskem na navadnih šolskih zemljevidih ni dovolj očitna začetnikom v zemljepisju, to se pravi, ni označena ne po kaki večji reki, ne po kakem znanem mestu, so predlagali za šolsko rabo že različne mejne črte. V novejšem času je priporočil geograf prof. Kreb's za praktično južno mejo Alp Vipavsko dolino, ki je zaradi strmega roba Trnovske planote na vsakem zemljevidu razločna; znači jo tudi mesto Gorica. Ta mejna črta pa ni dana v prirodi, nego je izbrana le za šolsko rabo.

(Dalje prihodnjič.)

Minister Pribičević o političnem položaju.

Šef jugoslovanskega dopisnega urada dr. Janko Šimrak je imel razgovor z ministrom za notranje stvari Svetozarjem Pribičevičem o sedanjem političnem položaju kraljevine SHS. Razgovor se je razvil tako-le:

V kake skupine se bodo, g. minister, združile stranke v državnem veču in konstituanti?

Odgovor: Osrednja Jugoslovanska demokratska stranka, ki bo obsegala Srbe, Hrvate in Slovence, je neodložljiva narodna in državna potreba. Prvi impuls za snovanje te stranke so dali Slovenci, ki so me pozdravili s svojega zborovanja in sem jim zato od srca hvaležen. Ne ven, v koliko so moji prijatelji v Ljubljani, Sarajevu in Splitu naredili dosedaj o vprašanju osrednje enotne stranke, ker sem preveč zaposlen v upravnih nalogah. Prepričan pa sem, da delajo po svojih močeh. In delati je treba za njo in hitro, ker se vedno bolj razvija razkrojevanje v našem političnem življenju, pa bi bila zato žalostna slika, ako bi stopilo v narodno predstavništvo ali državno veče kakih 20 strank, kolikor jih imamo danes na teritoriju kraljevine SHS. Bili taka strankarska mešanica imponirala velikemu zapadnemu svetu in bi li bil to dokaz našega enotnega sedanjega edinstva, če se pomisli, da so vse te stranke pokrajinske in pri tem razen srbsko-hrvatske koalicije vse omejene na srbski, hrvatski ali slovenski del naroda. Prepričan sem, da tudi stranke v Srbiji, katere vodijo ljudje širokega obzorja, občutijo potrebo, da organizirajo eno stranko, ki bo obsegala ves narod brez ozira na ime, versko ali pokrajinsko mejo, ter da uvidevajo, da vse naše dosedanje politične stranke spadajo v zgodovino, pa ne v sodobno politično življenje.

Kakšno stališče bo zavzela Jugoslovanska demokratska stranka napram vprašanju notranje ureditve kraljevine SHS?

Nočem ničesar forsirati in delati s silo. Samoobsebi se bo združilo ono, kar spada skupaj in je potrebno za velike probleme aktualne politike. Ta stranka bo zastopala idejo **narodnega in državnega edinstva** ter bo stremila za tako državno ureditvijo, **ki bo končno obračunala z vsemi pokrajinskimi vladami, z vsemi avtonomijami in zgodovinskimi preostanki.** Govoriti hočem tako, da me lahko razume ves narod. **Kakor se je v narodno edinstvo utopila kraljevina Srbija, tako naj izgine v njem tudi Hrvatska, Dalmacija, Bosna, Vojvodina, Slovenija in Črna gora. Naša stranka bo torej, da rabim izraz, ki je danes v kurzu, strogo centralistična. Do skrajnih konsekvenc hoče izvajati svoj program, politično edinstvo države.** Pripustila pa bo tudi narodno samoupravo v okviru občin, okrajev in okrožij, na široki podlagi. Seveda pa se bodo morali ti okraji graditi na podlagi gospodarskih in prometnih potreb, a ne v okviru starih zgodovinskih mej. Razume se, da bo ta stranka imela tudi smisel za velike kulturne in gospodarske narodne potrebe, ter se bo trudila, da se s svojim delom približa idealu socijalne pravičnosti, gospodarske enakopravnosti, za katerim streme široki sloji naroda.

V Parizu se je osnovala Jugoslovanska demokratska liga na inicijativo dr. Lorkoviča. Kako stališče bo zavzela proti ligi Jugoslovanska demokratska stranka? Kaj vi mislite v obče o tej ligi?

O Jugoslovanski demokratski ligi ne morem mnogo povedati, razven njenega programa, po katerem naj se naša država tako organizira, da postanejo skupne samo nekatere zadeve, druge panoge državnega življenja pa naj bi se prepustile avtonomijam posameznih pokrajin. Sicer sem tudi imel priliko, prepričati se, da mnogi izmed onih oseb, ki se upirajo kot podpisatelji znanega proglasa te lige, o tem delu programa sploh niso bili obveščeni, temveč so mislili, da gre predvsem za nekako prosvetno združenje brez političnih tendenc. Ko so prečitali program lige, so bili sami iznenadeni nad njegovo vsebino. Nekateri drugi zopet so dali svoj podpis iz oportunitete, ker so leta in leta živeli daleč od naroda ter so bili po krivih informacijah zavedeni v mnenje, da je taka konstrukcija maksimum tega, kar se da izvesti v smeri političnega edinstva našega naroda.

Nekateri zagrebški politični krogi so užaljeni zaradi razdelitve mandatov v Državnem veču?

Minister Pribičević je na to odgovoril: Ne morem razumeti tega nezadovoljstva v nekaterih političnih skupinah zaradi razdelitve mandatov v začasnem narodnem predstavništvu. Čudim se, kako morejo v današnjih razmerah tako dlakocepiti, da bi moral vsak mandat predstavljati matematično enako število prebivalstva. Danes gre za začasno predstavništvo naroda, katero ne izhaja iz splošnih volitev. Državne meje niso fiksirane, pa je zato glavno, da je v tem narodnem predstavništvu **zastopana vsaka pokrajina, ni pa glavno, s kolikimi mandati je zastopana.** Kadar pa bo šlo za veliko ustavotvorno skupščino, takrat bo prišlo načelo sorazmernega zastopa do popolnega izraza. Ko bi hotели Srbi iz dosedanje kraljevine Srbije natančno preračunati, koliko je žrtvovala Srbija v boju za narodno ujedinjenje in kakšne so bile žrtve ostalih naših pokrajin, kakšna bi potem bila ta dlakocepska matematika. — V enem delu hrvatskega časopisja se graja, zakaj se ministrski svet ne drži navodil, ki mu jih je dala delegacija Narodnega Veča za pogajanja v Belgradu.

Minister Pribičević je nato odgovoril: Slišim, da ugovarjajo gotovi politični krogi odredbam ministrskega sveta v Belgradu ter se pri tem sklicujejo na navodila, ki jih je dobila svoj čas delegacija Narodnega Veča za svoje dogovore s takratno srbsko vlado. Zdi se mi, da smatrajo oni ta navodila kot kako ustavno nagodbo in nekako državno pogodbo med Hrvatsko in Srbijo in da marljivo iščejo kršitev teh navodil. Čudim se, da se še vedno dobe narodni ljudje, ki ne morejo prekoračiti onih mej, s katerimi nas je ločila avstro-ogrska monarhija. Dotično navodilo sploh ni nikakšen državnopravni akt, še manj nekaj podobnega, kar je sveto pismo za vernike. Ko smo prešli k organizaciji države, se je pokazalo, da to navodilo sploh ni izvedljivo. Ako mora n. pr. hrvatski ban voditi vladne posle po direktivi državnega resortnega ministrstva in ako stoji pod kontrolo kraljeve vlade, potem je nemogoče, da bi bil imenovan po predlogu hrvatskega sabora in da bi bil saboru odgovoren. Še manj pa se more pojmiti, kako bi mogel funkcijonirati še naprej hrvatski sabor, ako ne funkcijonira niti srbska skupščina.

Gospod minister, splošno opažamo, da se v gotovem delu časopisja, posebno v Bosni, razvija agitacija za nekako Veliko Srbijo, ki more konsolidaciji kraljevine SHS, ravno tako škodovati, kakor agitacija za Veliko Hrvatsko.

Minister Pribičević je nato odgovoril: O agitaciji za Veliko Srbijo vam morem reči samo par besed. Največ agitirajo za njo oni, ki so se za njo najmanj borili. Srbija se je morala odločiti za problem delnega ujedinjenja naroda v zmislu Velike Srbije, ali pa za problem popolnega ujedinjenja našega troimenskega naroda. Odločila se je za drugi problem. Za to rešitev je pretrpela največje muke, ki jih pozna zgodovina. Iz te svoje odločitve je izvedla lojalno skrajne konsekvence in zato bo ostala njena vloga v zgodovini našega naroda vedno velika. Oni, ki jo hočejo sedaj s svojo neodgovorno agitacijo desavuirati pred vel. kulturnim svetom, posebno pred svetovno mirovno konferenco, so preveč neznatni, da bi morali škodovati velikemu delu narodnega ujedinjenja, ki bo v najkrajšem času kronan z mednarodnim priznanjem kraljevine SHS. Pristavljam, da v Srbiji ni stranke, ki ne bi obsojala ravno tako te velesrbske agitacije, kakor obsojajo velehrvatsko. Obe zasledujeta isti cilj, kakor naši narodni sovražniki. Ta cilj je, da se omeji jugoslovansko narodno in državno ujedinjenje samo na srbski del naroda.

Čehi in Jugoslovani.

Iz Prage je odličen politik sporočil županu dr. Iv. Tavčarju med drugim sledeče: »... Iz Ljubljane se mi poroča, da se tam govori in težko prenaša, da so nekakšne češke simpatije do Italije neugodno uplivale na prijateljsko in zavezniško razmerje Čehov k Jugoslaviji. Srečen sem, da lahko take domneve na temelju oficijalne izjave našega ministrskega predsednika dr. Kramarja znižam na pravo mero; mi vsi na Češkem se s to izjavo do pičice strinjamo in smo odločeni na nji trdno vztrajati. (Dne 12. t. m. je izjavil ministrski predsednik dr. K. Kramař na prvi seji zastopnikov Češke državnopravne demokracije v Pragi sledeče: »Da nas veže z Jugoslavijo globoko, trdno, nezlomljivo prijateljstvo, mi ni treba ponavljati, in mi ohranimo to prijateljstvo večno, pa naj govori kdorkoli kar hoče!« (Navdušeno pritrjevanje se v dvorani ponavlja. »Zvestobo za zvestobo!« Opomb. ured.) Seveda imamo v Italiji še doslej na desettisoč svojih ljudi, smo za gostoljubnost, ki jo uživajo v Italiji, hvaležni ter moramo le želeti, da bi se nam kmalu zdravi vrnili domov. Toda vse to nima nobenega vpliva na prijateljsko in zavezniško naše razmerje do Jugoslavije. Ako hočemo Vaše upravičene zahteve z uspehom podpirati, moramo biti močni pred mirovno konferenco in ne moremo biti v neprijateljstvu z nobeno vlastjo antantsko. Več dosežemo tudi za Vas kot prijatelji zmagovite antante, kakor bi mogli doseči kot sovražniki...« Prinašamo ta odlomek iz pisma češkega politika, ki ima prijateljske zveze z našim narodom, da iznova ovržemo vsa neutemeljena sumničenja in dvome v geslo bratov Čehov: Zvestobo za zvestobo!

Od dobro informirane češke strani nam poročajo, da je Čehom neprijetno slišati tajne ali odkrite očitke, češ, zapustili so Jugoslovane. Vsak strah v tem oziru je nepotreben; Čehi niso pozabili svoje zakletve o zvestobi in delajo v tem zmislu. Kaka navideznost naj Jugoslovanov ne vara. — Enako nam poročajo z druge češke strani: »Ne

bojte se, da bi se Jugoslovanom izneverili, najsi imajo tam onstran pia ali impia desideria; velja »zvestoba za zvestobo« in tega ne trdimo le, ampak, kar je glavno, to čutimo. — S tretje češke strani nas prosijo, naj Jugoslovanom razjasnimo, da se nam ni treba ničesar bati, toda prehodno delo, ki se kopiči v mladi državi, jemlje možnost, da bi se posvečali stikom z Jugoslovani tako kakor prej.

Vse ima svoje meje.

V nedeljo je imelo društvo slovenskih uslužbencev države SHS svoj ustanovni občni zbor. Kakor vsako drugo strokovno in stanovsko organizacijo smo z zadoščenjem pozdravili tudi to novo združenje. Toda na občnem zboru so se odigravali dogodki, h katerim ne smemo molčati. Šlo je za izboljšanje gmotnega položaja. Prav. Toda pri tem se je govorilo tako hujskajoče proti vladi in državni avtoriteti, da to presega vse meje. Ton za tako hujskajočo govorico je dajal sam gosp. predsednik, drugi aranžerji so mu sledili. Grozili so s štrajkom vsega državnega uslužbenstva ter predlagali celo izvolitev posebnega štrajkovega odbora. Ne bomo zagovarjali vlade, toda mnenja smo, da prav uradništvo se ne more pritoževati nad nenaklonjenostjo vlade napram drž. uslužbencem. Koliko uradništva je za časa naše vlade napredovalo, koliko starih krivic se je že popravilo. Predvsem pa spominjamo na sijajno reformo prejemkov ljudskošolskega učiteljstva, da ne omenjamo drugih, gmotni položaj državnih uslužbencev izboljšujočih naredb. Torej s tako vlado se da govoriti. In sedaj pridejo gotovi gospodje ter nastavljajo mladi, komaj dva meseca stari državnosti nož na prsi, državnosti, ki še ni prebolela svojih otročjih bolezni, ki si zlasti glede svojega gospodarstva pri najboljši volji ne more biti še na jasnem. V tem položaju tej mladi državnosti groziti s štrajkom inteligentnega dela svojih pripadnikov, to se pravi, izpodkopavati njene temelje. Kaj naj potem rečemo o drugih slojih. V nedeljo je vse tako izgledalo, kakor da so gotovi gospodje imeli s svojim nastopom povsem druge namene pred očmi, kakor pa gmotni položaj državnih uslužbencev. Tolaži naj nas, da je velika večina na shodu navzočih uslužbencev obsojala ta nastop.

V tem pogledu smo prejeli več dopisov. Od poučene strani se nam piše: Deputacija državnih uslužbencev je svoje zahteve izročila poverjeniku dr. Ravniharju, da jih predloži narodni vladi. Poverjenik dr. Ravnihar je predložil te zahteve istega dne na seji narodne vlade ter jih toplo zagovarjal. Vlada napram njim ni zavzela odklonilnega stališča pač pa zahtevala, da se jej predloži finančni efekt teh zahtev. Nihče ne more reči, da bi to ne bilo prav. Vsak pameten in vesten gospodar bi tako postopal. Zlasti v tem slučaju, ko je kazal površen račun o novih zahtevah državnih uslužbencev, da bi znašali višji izdatki samo za pol leta okroglo 11 milijonov kron. Izmed uradništva jih je bilo mnogo ki so izjavljali, da so novi zahtevki pretirani. Mimo tega pa je vlada na predlog poverjenika dr. Ravniharja takoj sklenila, da se uslužbencem izplačajo vse draginjske doklade v dosedanji izmeri ter da se jim izplača enkratni prispevek za mesec februar v izmeri kakor meseca novembra. In v nedeljo je imel gosp. Lilleg ta okus, da je javno napadel poverjenika dr. Ravniharja! Preden še je bil predložen vladi finančni efekt glede novih zahtev, je poverjenik dr. Kukovec predlagal, da naj se povišajo draginjske doklade za 50 odstotkov. Vlada je predlog soglasno sprejela ter ga sklenila predložiti v odobrenje osrednji vladi. V isti seji se je sklenilo predložiti v odobrenje tudi povišanje adjutov pravnim praktikantom in avskultantom. Glede gotovih zahtev n. pr. vštetje vojnih let je bila vlada mnenja, da pripadajo redni zakonodaji, kakor jo bo v kratkem izvrševalo Državno viječe. Iz teh podatkov naj vsak razsoden človek spozna, ali je vlada zaslužila takih napadov, kakor so si jih privoščili gospodje na nedeljskem shodu.

Od druge strani smo prejeli ta - le dopis: »Gospod urednik! V nedeljo je bil ustanovni zbor društva uslužbencev države SHS na slovenskem ozemlju. Na shodu se je govorilo zelo radikalno o očiščenju drž. uslužbencev, zlasti onih nemške narodosti. Očiščenja pa bi bilo treba tudi z druge strani. Menda meseca oktobra, torej tik pred prevratom, smo imeli državni uslužbenci zborovanje v Mestnem domu. Predsednik g. Lilleg nas je takrat nagovoril v slovenskem in nemškem jeziku. V svojem govoru se je skliceval na svoje avstrijanstvo ter prisegal zvestobo cesarju in državi. Te besede so takrat, ko je avstrijska hiša že pokala na vseh koncih in krajih, napravile prav mučen vtis. Zadnjo nedeljo pa je imel mož toliko poguma, da je predlagal vdanostno brzojavko kralju Petru. Mislim, da bi si državni uslužbenci, to se pravi, uslužbenci države in kraljevine SHS morali nekoliko natančneje ogledati moža, ki ga postavljajo na čelo svoji splošni organizaciji. S spoštovanjem vdani . . .«

Spomnijajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Razglas generala Maistra — Stroge odredbe.

Maribor, 28. januarja. (Ljub. kor. Z ozirom na včerajšnje dogodke, je izdal Maister nastopno odredbo:

Prebivalstvu! Včeraj, dne 27. januarja 1919 se je mudila v Mariboru ameriška komisija pod vodstvom podpolkovnika Milesa. To priliko je porabilo nemško prebivalstvo Maribora in tudi druge osebe mojega območja za skrbno organizirane demonstracije proti Jugoslaviji. Jaz sem sicer podpolkovniku Milesu obljubil, da ne bom nastopal v nobenem oziru proti demonstrantom, kolikor to ni potrebno v vzdrževanje javnega reda in miru. Proti 1. popoldne pa so kolovodje množico na Glavnem trgu nahujskali k izgredom zoper varnostne organe, pri čemur so se na zavraten način oddali streli proti jugoslovanskim stražam. To dejstvo je uradno ugotovljeno. Ker pomenijo ta sovražna dejanja zoper mojo vlado upor, ki se mora strogo ločiti od omenjenih demonstracij in ker ne trpim njih ponovitve in jih hočem brezpogojno zatreti, odrejam sporazumno z oblastmi SHS za Maribor: 1. Gostilne in kavarne se zaprejo ob osmih zvečer. 2. Točenje alkoholnih pijač v gostilnah in kavarnah je brezpogojno prepovedano. — Prestopek prepovedi pod 1. in 2. se kaznuje s takojšnjo odtegnitvijo obrtne koncesije. 3. Gledališče in oba kinematografa ostanejo do nadaljne odredbe zaprti. Vsake vrste prireditve (plesne zabave, predavanja, koncerti i. dr.) se prepovedujejo. 4. Hišna vrata morajo biti ob šestih zvečer zaprta. 5. Po osmih zvečer ne sme nobena civilna oseba zapustiti hiše; izvzeti so uradni posli. Uradne osebe se morajo v vsakem slučaju izkazati z legitimacijo, ki jo je izdala predstojna SHS oblast. Orožje vseh vrst se mora oddati v dravski vojašnici do jutri do dveh popoldne. Vsi orožni listi se razveljavljajo. Kdor prestopi določila pod 5. in 6., se takoj aretira.

Ker so se udeležili demonstracije tudi nekdanji avstrijski častniki nemške narodnosti, oziroma sedanji nemško - avstrijski častniki, ki jih trpim v Mariboru, zapovedujem, da morajo te osebe brezpogojno zapustiti Maribor do 30. januarja opoldne in okoliš okrajnega glavarstva Maribor, Ljutomer, Ptuj in Slovenji gradec do 1. februarja opoldne, bodisi da se nahajajo v mojem območju stalno ali začasno. Kdor izmed imenovanih oseb se bo preteku tega roka nahajal še v prepovedanem kraju, se iztira čez mejo mojega območja. Glede uradništva nemške narodnosti, tako že odpuščenega, tako še v službi se nahajočega, si pridržujem slične odredbe, kakor hitro se ugotovi njih aktivna udeležba pri dogodkih včerajšnjega dne. Moji organi bodo nadzorovali izvršitev teh odredb.

V Mariboru, dne 28. januarja 1919.
General Maister.

Dogodki v Mariboru.

Maribor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) General Maister je sprejel danes od nemško - štajerske deželne vlade nastopno protestno brzojavko: Protestiram najostreje proti aretaciji oseb, ki so zbirale vprašalne pole o državni pripadnosti in opozarjam na to, da je državni pravdnik v Mariboru izrečno izjavil, da je zbiranje izjav dopustno. Ko sem podpolkovnika Milesa obvestil o aretacijah, je izrazil zaradi tega svoje obžalovanje. Aki vsi, ki so bili iz omenjenega vzroka aretirani ne bodo izpuščeni na svobodo v dveh dneh, si pridružujem enake ukrepe proti Jugoslovanom, bivajočim v Gradcu. Prosim za brzojavni odgovor. Deželni glavar dr. pl. Kaan. — General Maister je odgovoril: »Na Vašo brzojavko Vam naznanjam, da se zaradi zbiranja vprašalnih pol ne nahaja nihče v zaporu. General Maister.«

Maribor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Na trditev nemškoštajerske deželne vlade v Gradcu, da je državni pravdnik v Mariboru baje označil zbiranje vprašalnih pol kot dopustno, je izjavil dr. Graselli, da nikomur ni rekel, da bi bilo zbiranje izjav dovoljeno. Svoječasno je govoril z dr. Kaanom zaradi zbiranja podpisov za Nemško Avstrijo, ki se je vršilo v Schlossbergu pred zasedbo kraja po jugoslovanskih četah in ga označil kot nekaznivo. Kar se tiče obžalovanja, ki ga je baje izrekel ameriški podpolkovnik Miles v tej zadevi, more biti merodajna edinole njegova lastna izjava proti okrajnemu glavarju dr. Lajnšiču, ki se glasi, kakor znano: **Izjavljam vam, da se vrši štetje glasov za Nemško Avstrijo ali proti njej, katero so vprizorili Nemci baje na povelje ameriške komisije, popolnoma brez moje vednosti. Izjavljam, da nisem dal nikdar kakega povelja za tako štetje, ki je, kakor more uvideti vsak resen in pameten človek, popolnoma brezpomembno.** — (Op. uredništva. Iz teh falsificiranih izjav, ki se jih poslužuje deželna vlada Nemške Štajerske v dosego svojih za vsakega popolnoma jasnih in prozornih ciljev, je pač razvidno, da se tudi Nemška Avstrija ne more otresti staroavstrijskega sistema in se ravno po proslulem in nemoralnem glasu, da namen posvečuje sredstvo.)

Maribor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Včerajšnje demonstracije karakterizira tudi pobijanje šip na slovenskih hišah, na Mestnem domu in na duhovniškem semenišču. Demonstrantje so se norčevali iz Slovencev, češ, da je Maribor sedaj zopet nemški. Državno zastavo, ki jo je izobesil zasebnik, so obmetavali s snegom in jo skušali strgati raz drog. Nemško ljudsko- in srednješolsko učiteljstvo je že v šoli delilo nemške trakove in deloma privedlo cele razrede na demonstracijo, deloma nahujskalo mladino in izdalo navodila za obnašanje med demonstracijo. Žrtvi tega hujskanja mladine sta bila dva ranjena realca in ranjen gimnazijec.

Maribor, 28 januarja. (Lj. kor. ur.) Demonstracije so se udeležili v velikem številu tudi nemški častniki in nemški visokošolci iz Gradca. Da oblasti niso imele namena nastopati proti mirni demonstraciji, dokazuje pač najbolj dejstvo, da niso pozvale vojaštva, oziroma redarstva, dokler demonstracije niso dobile oblike izgredov. Po prilčah je ugotovljeno, da so se iz množice, ko je navalila na Mestni dom, slišali izpodbujajoči klici: Kar naprej! Saj streljajo v zrak! Nič se ne bojte, v zrak streljajo! Posledica tega pozivanja je bila, da se tolpa po prvi salvi, ki je bila oddana v zrak, ni umaknila, temveč pritiskala naprej proti Mestnemu domu.

Maribor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Pogreb žrtev od 27. t. m. se vrši jutri popoldne. Kakor se govori, so sklenili železničarji korporativno udeležiti se pogreba.

Maribor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Po včerajšnjih izgredih se mir doslej ni več kalil.

Maribor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Nocoj ob pol 8. je dospela ameriška komisija v štirih avtomobilih v Velikovec.

NEMCI NAPOVEDUJEJO NAPAD!

Gradec, 28. januarja. (Lj. kor. urad.) Dunajski kor. urad poroča: Današnja seja provizornega deželnega zbora se je vršila pod vtiskom dogodkov v Mariboru. Pred začetkom seje so zborovale stranke, da sklenejo svoje stališče z ozirom na včerajšnje dogodke. Početek se je zaradi tega zakasnil. Ob pol 12. je otvoril deželni glavar dr. pl. Kaan sejo in izjavil: »Pod neposrednim vtisom grozovitih krvavih dogodkov v Mariboru dajem besedo takoj zastopnikom strank. Kot prvi je povzel besedo poslanec Wastian, ki je v imenu nemške demokratske stranke izrazil svoje ogorčenje nad dogodki in sklenil: **Ako naj ne pride v najkrajšem času do samopomoči in neizogibnih posledic, ki bi bile z njo v zvezi, se moraje čete jugoslovanske posadke v Mariboru takoj izmenjati s četami kake ententne velesile.** Pozivljamo državni urad za zunanje stvari, da brez odlašanja izvede našo zahtevo. Namestnik deželnega glavarja dr. Rintelen se je v imenu krščanskosocialne stranke pridružil izvajanjem predgovornika in izrazil nado, **da bo iz krvi, ki je tekla v Mariboru, vzklilo uresničenje velikih Wilsonovih idej v srečo nemškemu narodu.** Poslanec Suppanz je zahteval v imenu socialnodemokratične stranke in v imenu nemškega delavstva v Mariboru, da včerajšnje dogodke preišče bližnje neslovansko ententno poveljstvo in da se žrtvam prizna odškodnina. — Deželni glavar dr. pl. Kaan je nato sporazumno s strankami v znak žalosti in ogorčenja zaključil sejo.

Žrtve nemških izgredov v Mariboru.

Maribor, 28 januarja. Imena mrtvih pri včerajšnji nemški demonstraciji so: Hans Bratschitsch, potnik z Dunaja; Marija Bubik, tapetnikova žena; Johan Gornig, kotlar južne železnice; Fridrich Loser, mestni knjigovodja iz Ptuja, rodom iz Beljaka; Hans Hotschewar, član mestnega ognjegasnega društva. Identiteta dveh mrtvecev se še ni mogla dognati. Ranjeni so: Josefine Eger, žena šolskega sluge; S. Užar, uradnica štajerske eskomptne banke; Franz Hmiritschka, uradnik pivovarne Göss; Josef Filipek, ključavničar južne železnice; Konrad Chaubal, strojni ključavničar; Franz Wacher, ključavničar južne železnice; Josef Kolaritsch, mestni učitelj; Josef Knuplesch, učitelj meščanske šole; Adolf Fritz, natakar brez službe; Johan Terbitz, učenec IV. realke; Karl Huber, zavarovalni agent; Adolf Ammer, realec; Gabriel Kühar, uradnik tvrdke Wastian & Küster, August Branitzer, železniški delavec; Franz Deutschmann, sprevodnik; Edvard Werner, magaciner južne železnice; S. Sajowitz, gimnazijec; Ana Singer, vzgojiteljica v nemškem Töchterheimu; Paula Dounig, sprevodnikova hčerka in Josef Mlinarič, kramar. Vsi ti ranjenci se nahajajo v bolnici. 9—10 od teh je težko ranjenih in bodo kakor sodijo zdravniki, težko okrevali. Kakšnih 15 ranjencev se nahaja v domači oskrbi. V mestu vlada popolen mir. Vsi delavci delajo, tudi v delavnicah južne železnice. Jutri v sredo bo pogreb. Baje nameravajo Nemci in nemčurji ob pogrebu prirediti nove vrste demonstracijo. Kakšna bo ta demonstracija sicer ne vemo, a vsekakor je treba vsestranske opreznosti.

Nemci si podajajo z Madjari roke.

Dunaj, 28. januarja. »Az Ujsag« poroča, da so se vršila med posebnim madžarskim odposlancem in državnim tajnikom dr. Rennerjem pogajanja glede ožjega gospodarskega in zunanjepolitičnega zbližanja med Nemci in Madžari. S skupno silo hočejo v zmislu sobotnega sklepa mirovne konference v Parizu nastopiti proti Slovanom in skušali bodo, da na vsak način preprečijo namero, da se med Jugoslovani in Čehi ustvari koridor.

Koroški Slovenci proti nemškim nasilstvom.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je prejela iz Prevalj nastopno brzojavko: Več tisoč broječa množica koroških Slovencev, zbrana dne 26. januarja 1919 na jugoslovanskem taboru in zaprisezanju koroških vojakov v Guštanju, ogorčeno protestira proti silovitostim obmejnih koroških Nemcev, ki plenijo in uprizarjajo grozote po slovenskih delih Koroške. Z brati Primorci protestiramo zaeno proti neupravičeni zasedbi slovenskega Primorja. Obljubljamo zvestobo vladi Jugoslavije, pošiljamo iskrene pozdrave bratom Srbom in Hrvatom ter regentu ujedinjene države Aleksandru. — Andrej Oset, predsednik Narodnega sveta za Mežiško dolino v Prevaljah; Franc Gratenauer, bivši koroški državni poslanec.

★

Iz Prevalj. Narodni svet v Prevaljah je ustregel želji prebivalcev Mežiške doline ter je poslal o priliki imenovanja g. doktorja Grgorja Žerjava, podpredsednikom pokrajinske vlade dne 18 januarja 1919 to le brzojavko: Doktor Gregor Žerjav, podpredsednik pokrajinske vlade v Ljubljani. Vzradostila nas je vest, da Vas je imenoval regent Aleksander podpredsednikom pokrajinske vlade v Ljubljani. Pošiljamo Vam prisrčne čestitke k temu posrečenemu imenovanju v nadi in s prošnjo, da blagovolite zastaviti Vaš vpliv, da se začrtane Koroške meje zasigura ter slovansko ozemlje čim prej očisti vdirajočih nemških tolp, da zamoremo pričeti podrobno delo ter se koroškim Slovencem po dolgem zatiranju zasigura prost razvoj. Grmenje topov odmeva po Mežiški dolini, usoda slovenskih družin je v negotovosti. Korotan se trdno oprijemlje prve Jugoslovanske vlade. Blagoslovljena bodi Vaša znana narodna požrtvovalnost in naj bode tudi v bodoče Vaše delovanje uspešno. — Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah. Oset, predsednik.

★

Amerikanski komisiji za določitev demarkacijske črte na Koroškem v roke okrajnega glavarja Kakla v Velikovcu.

Tisočera množica Koroških Slovencev zbrana dne 26 prosinca 1919 na Jugoslovanskem shodu in zaprisezanju Jugoslovanskih koroških vojakov v Guštanju iskreno pozdravlja zastopnike svobodne severnoameriške republike, protestira najodločneje proti krutim grozodejstvom ki jih uganjajo naši tlačitelji koroški Nemci na slovenskih teleh in zahtevano odločno, da ozemlje do zadnje slovenske vasi, do zadnjega Slovenca prizna ententa že sedaj Jugoslaviji. Protestiramo skupno z brati Primorci proti neopravičeni zasedbi slovenskega Primorja po italijanskih četah.

Izjavljamo, da ne bode prej miru v Evropi, predno ne bode osvobojena zadnja pastirska koča v Slovenskih planinah od drugorodcev naših krutih tlačiteljev.

★

Podrožčica, 28 januarja 1919.

Nič posebnega. Mirno je. Prav lepo je opazovati naše junake, kako svobodno dihajo sveži zrak.

V dnevih po oklicu narodne vlade »Begunci domov!« se je vrnilo precej koroških Slovencev v svoje kraje. Pogajanja so priznala svobodno vrnitev, a Nemci, ti so zopet postopali, kakor postopa obnorel človek. Kakor so bili ubogi ljudje v »švabskih« rokah, so jih zastražili — osem ljudi — s stražo 11 mož med njimi 4 častniki. Vlačili so jih po vseh krajih. Peljali po Celovcu v zabavo in jih tako izpostavljali zasramovanju nemčurske množice. Policijski komisar Spitzer jim je zatrjeval, da ne ravnajo kakor z vjetniki, ampak to je v njihovo varnost. Cela Koroška banda se boji 8 beguncev. Med begunci so bili že naši stari znanci posest. Kobentar star. ing. Pošingar s hčerko in sinom, župnik Fugger, puškar, Borovnik i. dr. — Po par dnevih so jih zopet privedli do nas. Kako dobro so se počutili ubogi v naših rokah, v skrbečih rokah. Postregli smo jim. Kaj so storili nedolžni, da so trpeli zasnovanje in muke s strani nemškega moba. Med drugim kar sem zvedel naj omenim dva slučaja, ki morata v javnost.

Četovodja Stroj (?) je bil težko ranjen v nogo. Samoumevno je, da ubogi junak ne bo vriskal in pel. Neobvezana rana mu je povzročala bolečine. Stokal je. Pride pa švabski vojak, nastavi mu puško v usta. Sprožil je in naš junak se je zgrudil. Zaspal za večno. Slava ti, mučenik Jugoslavije!

Posestnika in tovarnarja za cement g. Štangarja iz Boroveli so Nemci ranili z ročno granato. Razbili so mu obe čeljusti. Tako krvaveč je sedel 7 (sedem) ur na štacijskem poveljstvu, ne da bi ga kdo obvezal. Prišel je pa znani zagrizenec dr. Vetter, boroveliski zdravnik in se zadrl nanj: »Recht g'schieht's Ihnen!« (Prav se vam godi) in pustil je trpečega neobvezanega.

Tu se ravno vidi surovost, propalost in zagrizenost koroških Nemcev. Ali ni pripomočka, da se naredi konec temu?

Kaj je z vjetniki v Špitalu? Kaj je z izmenjavo? Nemci so že dvakrat, že mnogokrat prekršili premirje.

Pri nas vlada prav lepo složno življenje. Poveljnik g. kapetan Martinčič je naš vodja, naš oče. Pogumen, energičen; vsi zremo vanj z zaupanjem. Takih poveljnikov je domovina vesela.

★

Maribor, 28. januarja. (Lj. k. ur.) Poročnik Kristan, ki je bil pred enim mesecem zajet po koroških tolpah, je ušel iz ujetništva in se povrnil danes v Velikovec.

Vesti iz Jugoslavije.

PAŠIĆ O POLOŽAJU.

Kotor, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Pariški dopisnik Reuterjevega urada je imel interview z Nikolo Pašićem, ki je med drugim izvajal, da Srbija želi bolj kakor vsaka druga država, da bi se osnovala liga narodov, ki bi uredila porna vprašanja, in sicer na temelju želja narodov, ne pa na temelju strategičnih zahtev, kakor je bilo to sedaj običajno. Kar se tiče Banata, meni Pašić, **da ne bo posebnih težkoč med Romunijo in Srbijo glede ureditve mej, kjer je en del Banata popolnoma srbski, drugi pa popolnoma romunski; samo neznaten del je narodno mešan.** Srbija bo zahtevala **majhno korekturo ob bolgarski meji.** Kar se tiče jugoslovanskih mej proti Italiji, povdarja Pašić, **da je večina italijanskih zahtev diktirana samo po strategičnih razlogih. Ti bodo morali odpasti, čim se osnuje liga narodov.** Naposled je opozarjal Pašić na veliko **važnost kanala, ki bo tvoril zvezo med Vardarjem in Donavo in tako omogočal plovbo iz Soluna v osrčje Srednje Evrope.**

GOVOR DR. PAVELIČA IN POLKOVNIKA M. PRIBIČEVIČA V VELIKI GORICI.

Zagreb, 28. januarja. Na nedeljski skupščini v Veliki Gorici je govoril podpredsednik N. V. dr. Pavelić, ki je izvajal v svojem govoru: **»Pri nas zvračajo krivdo za mnoge dogodke in krivice na politike in državnike bivše kraljevine Srbije. Delajo jim pa krivico, ker v Srbiji ne misli nikdo na to, da nas žalil ali prikrajšal.** Tam ni ne imperijalističnih, ne hegemonističnih stremljenj. Za te odijozne korake je odgovorna v prvi vrsti hrvatsko - srbska koalicija.« Nadalje je izvajal dr. Pavelić glede povrnitve vojnih posojil tole: **»Vse one vrste svote, ki so bile ljudstvu s silo iztrgane, kakor so javni skladi, nacionalne svote, ki so jih podpisali na višji pritisk uradniki in vojaki, denar mladoletnih itd., bo morala država skrbeti in povračilo in kritje. Plačila pa ne more zahtevati bogataši, ki so podpisali vojno posojilo, da bi še nadalje zamogli delati dobre kupčije, ali pa celo iz namena, da bi vojno podaljšali.«** — Za Gr. Pavelićem je govoril še srbski polkovnik Milan Pribičević, povdarjajoč, da je ravno njegov nastop, kot višjega častnika, na pretežno kmečkem zborovanju, najboljši dokaz, da stopamo in novo dobo popolne demokracije.

POZDRAV NEDELJSKEGA SOKOLSKEGA ZBOROVANJA REGENTU ALEKSANDRU.

Zagreb, 28. januarja. Iz nedeljskega sokolskega zborovanja so poslali zborovalci regentu prestolonasledniku Aleksandru brzojavne pozdrave. Istotako se je odposlala pozdravna brzojavka tudi predsedniku vseslovanske sokolske zveze v Pragi dr. Scheinerju.

DELOVANJE VOJAŠKIH OBLASTI V ZAGREBU.

Zagreb, 28. januarja. Danes je začelo delovati poveljstvo 4. armade v Zagrebu in zajedno poveljstvo zagrebške savske divizije. Ker je general Janković, poveljnik 4. armade, obolel, ga bo za sedaj zastopal general Ljubomir Milijić, do sedaj inšpektor pehote v vojnem ministrstvu.

Muslimani Bosne in Hercegovine zahtevajo vpoštevanja.

Sarajevo, 28. januarja. Muslimanski listi zahtevajo z vso odločnostjo, da se mora pri sestavi nove vlade za Bosno in Hercegovino v večji meri vpoštevati muslimanski element. Samo tako je mogoče vzbuditi zaupanje muslimanskega dela do nove države.

★

Dubrovnik, 26. januarja. (Ljub. kor. u.) Danes opoldne je odpotoval general Franchet d' Esperey v Boko Kotorsko. Pri odhodu mu je manifestiralo mnogobrojno meščanstvo. Dr. Melko Čingrija je imel z njim daljši razgovor in ga je informiral o položaju Dalmacije.

Srbske čete zopet na Reki.

Reka, 28. januarja. Kakor že poročano, se vrne na Reko srbski bataljon, ki se je svoječasno moral umakniti pred Italijani v Kraljevico. Bataljonski poveljnik podpolkovnik Maksimović z nekaterimi častniki je že prispel na Reko, da pripravi in preskrbi stanovanje za srbsko moštvo. Italijanski vojaki odhajajo polagoma z Reke. Med reškimi Italijani, posebno civilnim prebivalstvom, vlada vsled tega dejstva precejšnja potrtost.

ITALO - JUGOSLOVANSKI SPOR POOSTREN.

Lugano, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: Kakor javlja »Secolo« iz Pariza, je vsled neposrednega porazgovora med Venizelosem, Sonninom in Orlandom skoraj dosežen sporazum med italijanskimi in grškimi zahtevami. Italijansko-jugoslovanski spor se še ni ublažil. Zelo mučno pozornost je v Italiji vzbudil interview, kjer srbski ministrski predsednik zahteva, naj se Italija popolnoma odreče londonski pogodbi, vso vzhodno obalo prepusti Albancem in Grkom in izjavi svoje nezanimanje za Albanijo. Posebno zahteva po opustitvi Valone, ki jo vsebuje ta program, je v Italiji vzbudila veliko ogorčenje, v demokratičnem časopisju, ki sicer največ zagovarja sporazum z Jugoslavijo.

ITALIJANSKA NASILSTVA V DALMACIJI.

Knin, 26. januarja. (Lj. kor. ur. — Zakasnelo.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Ljudstvo je silno ogorčeno zaradi nasilstev Italijanov, ki so opustošili polja, požgali sadno drevje, oplenili hiše ter odgnali dr. Bogiča, učitelja Bečkerja in trgovca Beriča. Ljudstvo odločno odklanja italijanske podkupnine in darove, noče poslušati italijanske besede, se ne zmeni za italijanske odredbe, ne priznava njih mačehovske oblasti ter na vsako italijansko besedo odgovarja samo: »Ne vem.« Beriča, ki je ležal bolan za vročico — imel je 39 stopinj vročine — so dvignili s postelje ter ga odtirali v Šibenik. Zaprli so ga kakor najhujšega razbojnika v najgroznejšo temnico ter niso nikogar pustili k njemu. Pomagalo ni niti posredovanje najodličnejših šibeniških meščanov, da naj bi se mu vsaj dovolilo prinesti hrane, obleke in odeje. — Ponoči drve po mestu oklop. avtomobili in grme strojnice, češ da je treba zastrašiti nekakšne ustaše. — V Žagroviču je preko noči po ogradah ostalo nekaj ovac in koz, a italijanski karabinerji so se delali, kakor da se pripravlja ljudska pobuna in so privedli avtomobile, opremljene s strojnicami, ter so revežem pobili vso drobnico. — Dočim so Italijani prej svoj denar med ljudstvo razsipavali, računajoč 2 K 5 v za eno liro, plačujejo sedaj za eno liro samo po dve kroni. Polastili so se kleti, hlevov in hiš, odnesli slamo in seno, zasegli vozila in konje ter določili cene vsemu, kar potrebujejo. Tako so nasiloma osirotili itak revno prebivalstvo. Kmetje ne smejo v mesto napovat potreščine, a meščani ne smejo iz mesta, niti ne na svoja polja, da bi nadzirali svojo služičad in se poučili o stanju svojih pridelkov. Dovoljenja za potovanje se več ne izdajajo. Dobe jih samo nekaterniki, ako zanje pismeno zaprosijo v italijanskem jeziku. Najnovejša italijanska odredba izključuje od potovanja vse moške sploh. Knin je postal velika ječa; saj je tako, kakor da je zaprto vse prebivalstvo.

Jugoslovanska in italijanska zvestoba.

Ko smo se izrekli Jugoslovani bivše avstro - ogrske monarhije za popolno združenje s Srbijo, smo postali z zmagoslavno srbsko državo eno telo. Ta skupnost in ta enota se je najlepše pokazala v tem, da imamo odslej eno centralno vlado, v kateri smo zastopani vsi Jugoslovani. Kot enota, kot kraljestvo SHS hočemo tudi stopiti pred mirovno konferenco in kot enotna jugoslovanska država hočemo nastopati v Parizu in se potegovati za svoje pravice zlasti napram Italiji, ki nam hoče ugrabiti naše najlepše in najzavednejše kraje.

Italija se oklepa londonske pogodbe in premirja z bivšo Avstrijo. Ker londonske pogodbe ni izpolnila in ker je sklenila premirje z Avstrijo, ki je takrat sploh ni bilo več, nima pravice v imenu zvestobe do entente zahtevati ozemlja, obljubljenega li v londonski pogodbi. Jugoslovanski kraji, ki jih je po polomu Avstrije zasedla Italija, so za Jugoslavijo naroden postulat in jih ne more za nobeno ceno prepustiti. Niti ene vasice, kjer bivajo Jugoslovani, ne smemo dati Italiji.

Ista Srbija, ki je bila povod svetovne vojne, je danes združena pod enim vladarjem z Jugoslovani bivše Avstrije v enotno državo in ta država zahteva vsako jugoslovansko vas. To pravico ima tako z narodnega stališča, kakor tudi s stališča zvestobe napram ententi, na kotero se Italija tako rada izgovarja.

Srbija je za entento žrtvovala v svetovni vojni pač naiveč izmed vseh držav, ki so bile udeležene na tej vojni. Žrtvovala je pol svoje armade, cvet naroda, žrtvovala nad 1 milijon civilnega prebivalstva, žrtvovala sledniič svojo lastno državo, ki je pod strašnim pritiskom nemško - avstriiske armade izgubila svoio samostoinost. In kljub tem strašnim žrtvam Srbija ni obupala. Kljub ogromnim izgubam se je srbska armada v strašnih pohodih preko albanskih gorá rešila ter se v tujini reorganizirala in formirala v novo polmilijonsko armado. In z novim navdušenjem je šla v boj za rešitev izgubljene domovine. Z brezprimernim junaštvom je zlomila nemško - bolgarsko moč na Balkanu in s tem zadala obenem tudi smrtni udarec Nemčiji in Avstriji. Tako je Srbija voino pričela in jo tudi končala. Ko se je zrušila bolgarska fronta na Balkanu, se je zrušila tudi nemška fronta v Franciji in avstrijska v Italiji. Tako je postala Srbija vzrok poloma nemško - avstriiskega militarizma.

In avstriiski Jugoslovani. Ali niso prinašali tudi oni velikih žrtev za entento? Ali niso tudi oni pretrpeli strašne muke ves čas svetovne voine? Brezštevilne internacije in konfinacije, na tisoče obešenih in ustrelienih, govore dovolj jasno o tem, kai so morali pretrpeti od strani avstriiskih in madžarskih oblasti. Kljub silnemu pritisku, vkljub neznosnim in obupnim političnim razmeram so bili Slovenci oni, ki so stopili pred avstrijski državni zbor z znano majniško deklaracijo. Začel se je boj pod energičnim vodstvom dr. Kreka in dr. Korošca. Zahtevalo se je popolne združitve vseh Jugoslovanov monarhije, o čemer avstriiska vlada spočetka ni hotela ničesar vdreti. Ko je bila naša delegacija neizprosna in nepristopna vsakomur kompromisu, so začeli na merodajnih mestih popuščati. Pred smrtio Avstrije je cesar Karel izdal manifest na svoje narode, v katerem je priznal tudi Jugoslovanom pravico do avtonomije v avstriiski državi. Toda bilo je že prepozno. To nam ni več zadostovalo, vedeli smo, da se s to milostio ne smemo zadovoliiti, ampak da moramo stremiti višje in zahtevati popolno združitev vsehJugoslovanov. Po polomu Avstrije smo se res tudi takoi izrekli za združenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov brez ozira na državne meje.

Jugoslovanski narod je teraj deloval ves čas svetovne vojne na to, da se otrese avstrijskega jarma in je s tem dosegel, da je ta ideja prešla v meso in kri slehernega člana jugoslovanskega naroda. S to propagando je slednjič pričelo tudi vojaštvo in je bila baš ta propaganda vzrok temu da se je jugoslovansko vojaštvo na italijanski fronti uprlo in s tem povzročilo polom avstrijske armade.

Danes je jugoslovanski narod združen v eni državi pod skupno vlado in pod skupnim kraljem. Kot enotna država hoče stopiti pred mirovno konferenco in tam zahtevati zlasti one kraje, ki jih je Italija brez pravne podlage zasedla in ker postopa s tamkajšnimi prebivalci kakor s premaganimi Avstrijci in ne kot z državljani Jugoslavije. Z velikim navdušenjem so se vsi dotični kraji, ki jih ima danes zasedene Italija, iziavili za Jugoslavijo in za združitev in ujedinjenje s Srbijo. Tako so že sami, predno so prišli Italijani s svojim »odrešenjem« iziavili odločno, da hočejo biti državljani Jugoslavije in ne podaniki Italije.

Ako bo ententa pri mirovnih pogajanjih pretresala na eni strani delo in žrtve Srbije za časa svetovne voine, na drugi strani pa delo in žrtve Italije, ji pač ne bo težko konstatirati, da je Srbija od prvega trenotka pa do konca voine ostala zvesta zavezniškim državam in da je žrtvovala v interesu entente neprimerno več kot velesila Italija. Že s tega stališča bo ententa morala vpoštevati pravične želje Srbije, ki je danes eno državno telo z Jugoslovani bivše avstro-ogrske monarhije ter braniti njene zahteve proti nasilnemu imperializmu Italije.

Vpoštevajoč to dejstvo in oziraje se na to, da so kraji, ki jih je doslej zasedla Italija po pretežni večini čisto slovenski, oz. hrvatski in so se že odločno iziavili za Jugoslavijo, potem mirovna konferenca ne more niti trenutek dvomiti o tem, komu bo prisodila pravico do posesti omenjenega ozemlja.

Jugoslovani, bivajoči na zasedenem ozemlju, so najzavednejši del slovenskega naroda in so pokazali že neštetokrat, da imajo življensko moč in energijo, pokazali so to zlasti za časa svetovne voine, ko so trpeli vso težo in vse muke, ki jih je moral trpeti narod, bivajoč na obmejnem ozemlju. Zapustiti so morali svoje domove, ki so jih v teku let postavili s svojo pridnostjo in s svojim mnogoletnim delom, potikati so se morali po raznih begunskih taboriščih, kjer je avstrijska oblast delala ž njimi kot s sužnji in ne kot z lastnimi državljani. Pretrpeli so vse, ker je v njih srcih plamenel ves čas preganjanja in trpljenja žarek upanja na odrešenje. Koprneli so po koncu in bili so prepričani, da bo s koncem svetovne voine tudi konec narodnega trpljenja. Upali so na svobodo in prostost, upali na združitev z brati Srbi in Hrvati v eno veliko in svobodno državo. Ko pa se je zrušilo staro poslopje bivše Avstrije in so na njenih razvalinah vstajale nove narodne države, so z oduševljenjem hiteli v svoje razrušene domove. Izgubili so vse, uničeni so bili sadovi dolgoletnega truda in dela, a vkljub temu so bila njih srca vesela, saj se je že svetilo na obzorju in svoboda in novo življenje v svobodni domovini bo plačilo za dolgoletne muke.

Prišle so iziave za Jugoslavijo, cel narod je vstal kot en mož in se izrekel za ujedinjenje s Srbi in Hrvati. Toda to veselje je bilo kratko, kajti prišli so Italijani in mesto svobode so prinesli novo suženjstvo, še hujše in strašnejše kot je bilo ono pod Avstrijo. Zatrli so vsako izražanje za Jugoslavijo, v kali so zadušili ves narodni pokret, pričele so se nove internacije in nove nasilnosti. Odvajali so naše narodne voditelje v ječe in v suženjstvo, s prebivalstvom pa, ki je ostalo doma, so začeli postopati kot s popolnoma brezpravnimi premaganci. Zapirali so naše narodne šole, ki smo jih po dolgih bojih z bivšo Avstrijo dosegli, zatrli so vsako sled po slovenskem, oz. hrvatskem uradovanju v uradih in naš narod je bil še v večjem suženjstvu kot poprej.

To suženjstvo čutijo naši ljudje tem hujše, ker so upali, da jim prineso Italijani kot zavezniki Srbije prostost in svobodo, po kateri so tako dolgo hrepeneli. Upali so na plačilo za zvestobo do entente, pa so pričakali mesto tega hujši bič kot je bil avstrijski.

Toda obupali tudi sedaj niso, ker vedo, da je pravica na njihovi strani in da se bo pravica delila na mirovni konferenci. Mi smatramo italijansko okupacijo kot začasno, dasi se vedejo tako, kot da hočejo naše ozemlje anektirati. Mi zaupamo na izpolnitev Wilsonovega načela o samoodločbi narodov, mi zaupamo v pravično razsojo našega spora z Italijo na mirovni konferenci. Tam se mora tudi razpravljati o jugoslovanski in italijanski zvestobi, upoštevati se bo moralo, kai je storila v svetovni voini Srbija, ki je danes ena država z Jugoslovani bivše Avstrije in kai je storila za entento Italija. Po tem merilu bo morala mirovna konferenca na vsak način soditi Jugoslovane in Italijane, po tem merilu bo morala tudi priznati pravice, ki gredo nam in one, ki gredo Italijanom.

In če se bo vpoštevalo vse to, potem smo lahko mirni in brez strahu bodo lahko naši mirovni delegati pokazali na delo in zvestobo Jugoslovanov in Italijanov.

Italijansko-grški sporazum.

Lugano, 28. januarja. (Ljub. kor. ur.) Glasom čeho - slovaškega tiskovnega urada poroča »Secolo«, da se med Venizelosom, Sonninom in Orlando vrše pogajanja glede spornih ozemelj. Dosegel se je baje sporazum, da dobi Grška Dodekanez, Italija pa obdrži otok Leros kot oporišče za svojo mornarico. Venizelos se je odrekel svojim zahtevam po Epiru in delih Albanije.

Romunski umik iz Bukovine.

Stanislavov, 28 januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Glasom tukajšnjih vesti so dobile romunske čete povelje, umakniti se iz Bukovine za demarkacijsko črto.

Bukarešta, 28. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Tukajšnji listi ugotavljajo, da so vse vesti o nemirih v Romuniji docela izmišljene.

Iz Čeho-slovaške.

Češko - poljski spor.

Praga, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom Čehoslov. tisk. urad poročajo »Narodni Listy«: Dr. Lorcher je odpotoval kot diplomatični kurir v Varšavo. Do sedaj ni nobenega glasu o njem. Če je resnica, da so Poljaki dr. Lorcherja internirali, so zakrivili hudo kršitev mednarodnega prava.

Praga, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Čehoslov. poslanik v Krakovu dr. Lorcher je odposlal dne 28. t. m. iz Žiline nastopno brzojavko: Ko sem se v četrtek vrnil v Krakov, so me aretirali. Poslaništvo so zapečatili. Osvobodili so me šele v soboto na povelje Paderewskega. Odpotoval sem v Varšavo in sem oddal memorandum v nedeljo. Vračam se s poročili o tem potovanju preko Slovaške.

Praga, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vlada Čehoslovaške republike je poslala poljski vladi memorandum o razmerah v Šleziji. Memorandum se glasi: »Gospod minister! Okupacija tešinske Šlezije po Poljakih je ustvarila v tem delu čehoslovaške države razmere, ki so zelo motile vsako javno upravo, če jo že niso onemogočile in katerih ne more radi ogrožanja vsakega življenja vzdržati nobena država, ki si je v svesti svojih dolžnosti proti svojemu narodu in proti svojim zaveznikom. Dokler bo to ozemlje zasedeno po Poljakih, ne bo nobene avtoritete ne polisko nacionalne, ne delavske. Dežela je torišče nezadovoljnosti sedež boliševiških agitatorjev, ki so ali posamezno, ali v skupinah vdrli v moravsko ostrovsko ozemlje da dovedejo prebivalstvo do dejanj, ki se ne skladajo z redom civilizirane države. V desetih mesecih so pridobili mesečno povprek 6.768·912 stotov premoga, meseca decembra pa samo 3 079·180 stotov. Ta izguba je nenadomestna in ako se ne popravi, bi imela v kratkem času za posledico splošno nesrečo ki bi onemogočila preskrbo čehoslovaških železnic in tvornic sladkorja s premogom: ti obrati so za čehoslovaško republiko velike važnosti, zlasti ker moramo odpraviti brezposelnost. S tem se pripravljajo tla boliševizmu. Kakšna zmešnjava je nastala v upravi, pri pošti in pri drugih oblastih tega dela Šlezije, izhaja iz tega, da se je zadržalo vsote, ki presegajo pri nekaterih uradih 100 000 K, ki so jih poslali v Krakov. Pri današnjih polisko - šleziiskih mejah se ne da v sedanjih razmerah kontrolirati prevoz blaga. Kontrolirati se tudi ne more potovanje oseb, ki prihajajo z Ruskega. Tukaj cveti tihotapstvo. V Čehoslovaško državo prihajajo osebe z nevarnimi tendencami. Prebivalstvo tešinske Šlezije, Čehi in Poljaki, niso varni niti za trenotek življenja in imetja in prosijo za pomoč vlado, ki je doslej zajamčila varnost osebe in imetja. Prebivalstvo prosi za državni red. Poliska okupacija ni ne formalno, ne državnopravno in tudi ne po mednarodnem pravu upravičena. Znano je, da so vodilni politiki Čehov in Poljakov razpravljali že pred 28. oktobrom 1918 v popolnem soglasju o event. spornih vprašanjih. Razpravljali so na Ruskem, v Kijevu, v Pragi in v Ameriki, kjer se je predsednik Čehoslovaške republike Masaryk, ki je bil takrat predsednik čehoslovaškega Narodnega sveta, pogajal z zastopnikom naroda, gospodom Romanom Dmowskim. V vseh krajih se je z vsemi osebami dosegel sporazum, da bo čehoslovaška vlada z varšavsko vlado ali pa event. pariška konferenca odločila o usodi tešinske Šlezije. Iziavilo se je, da tešinsko vprašanje ne more kaliti dobrega prijateljstva med obema narodoma, ki je potrebno proti pangermanskemu militarizmu. Zedinili so se z besedami: »Zveza Čehov in Poljakov je zveza na življenje in smrt«. Vzlic temu dejstvu so Poljaki vdrli na tešinsko ozemlje in so ga zasedli. To so izvršili, ne da bi prej obvestili Čehoslovaško republiko. To ravnanje Poljakov je naredilo na Čehoslovaško republiko in na čehoslovaško prebivalstvo na tešinskem ozemlju zelo mučen vtis. Vzdržali pa so se vsega, kar bi povzročilo boj med obema slovanskima narodoma, ker so vedeli, da so Poljaki na vzhodu ogroženi in po boju z Nemci izmučeni. Čehoslovaško prebivalstvo na tešinskem ozemlju in Narodni svet za Šlezijo sta sklenila z Rado Narodovo dogovor kot provizorno rešitev tešinskega vprašanja, samo da odstranijo za prehodno dobo vsak vzrok za spore s Poljaki. Poljaki pa se niso držali tega dogovora.

★

Praga, 28. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: V današnji seji narodne skupščine so nadaljevali specijalno debato o predlogi volilne pravice. Najprvo je podal izjavo minister za notranje stvari. Nato je govoril poslanec Novak, ki je protestiral proti agitaciji, ki se razvija že sedaj posebno raz leco. Poslanec Dik je zahteval, da se skrajša rok za mandate na dve leti in naj se ozira na čehoslovaške legijonarje na Ruskem. Zahteval je tudi, naj se izvrše volitve čim preje. V nadaljnji debati so razmotrivali ustanovitev vseučilišča v Brnu, ki bi se imenovalo po Masaryku. Poslanec Juriga je zahteval ustanovitev univerze v Požunu. Prihodnja seja jutri.

Praga, 28. januarja. Pri današnji seji narodne skupščine se je podala zakonska predloga, ki predlaga podržavljenje zavarovalnic na doživetje in proti elementarnim škodam. Vpelje naj se državno socijalno zavarovanje.

Praga, 28. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Predsednik Čeho - slovaške republike je sprejel danes gospoda Šisa iz Sofije, s katerim je konferiral glede čeho - slovaških vjetnikov. Sis je oddal predsedniku poslanico čeho - slovaško - bolgarskega društva v Sofiji. Nato je sprejel predsednik ameriško misijo, ki ji načeljuje gospod Gibson.

Praga, 28. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Danes opoldne je dospel semkaj italijanski poslanik Mario di Lago. Ko se je pricelial vlak, so zaigrali italijansko himno. Poslanika so pozdravili minister Žahradnik, minister Klofač, maršal Diviš, generalissimus Scheiner ter mnogobrojna množica.

Praga, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Kakor doznava čeho - slovaški tiskovni urad od verodostojne strani, so vesti, da so bodo čeho - slovaške čete umaknile z nemškega ozemlja v Južni Moravski, popolnoma izmišljene.

Iz Poljske.

Berolin, 28. januarja. (Ljub. kor. urad. Brezžično.) Listi poročajo, da so Poljaki zasedli Babji most (Bomst) in Kargovo (Unruhestadt), vsled česar so se približali brandenburški meji na 5 km in ogrožajo 12 km oddaljeni kolodvor Bentschen.

Stanislavov, 28. januarja. (Ljub. kor. urad.) Ukrajinski tiskovni urad poroča: Poročilo generalnega štaba. Pri Lvovu je položaj neizpremenjen. Jugo - zapadno Mosciske smo odbili napad Poljakov.

Kijev, 27. januarja. (Ljubij. koresp. urad.) Ukrajinski tiskovni urad poroča brezžično: Vrhovni poveljnik čet, general Kirchbach, je z nemškim generalnim štabom in tiskovnim uradom dne 18. januarja odpotoval v Nemčijo. Skrbstvo za nemške vojake, ki ostanejo v deželi, je prevzel nemški vojaški svet v Kijevu.

Kijev, 28. januarja. (Ljubij. kor. urad.) Ukrajinski tiskovni urad poroča: Vsled socijalistično - revolucijonarne večine delavskega kongresa, ki tukaj zboruje, je nastala ministrska kriza.

Kijev, 28. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Ukrajinska vlada je postavila državne železnice pod vojaško upravo. Železniški uslužbenci so podvrženi vojaškim zakonom.

Iz Madžarske.

Zahteve madžarskih podčastnikov.

Budimpešta, 28. januarja. Demobilizirani podčastniki so ustanovili prosto organizacijo ter zahtevajo za vsakega posameznika po 6000 kron odpravnine. Ta organizacija se je priključila komunistični stranki.

★

Budimpešta, 28. januarja. Ministrski svet je v današnji seji sklenil, da uveljavi postavo št. 6 iz leta 1909., ki govori o samoodločbi Nemcev na Madžarskem. Postava št. 6 obsega 11 paragrafov.

Budimpešta, 28. januarja. (Ljub. kor. urad.) Ogrski koresp. urad poroča: Pod vodstvom angleškega mornariškega poročnika Rocca je parnik podonavskega paroplovnega društva »Gisella«, ki so ga v smislu pogodbe za premirje morali izročiti ententi, pod angleško zastavo dospel v Budimpešto. Sočasno je tudi priplul oboroženi angleški stražni čoln.

Budimpešta, 28. januarja. Člani redakcije »Pesti Hirlapa« so imeli danes konferenco, na kateri so sklenili, da naj list opusti svoje dosedanje reakcijonarno stališče ter naj pospešuje napredno politiko. Istotako se je pozvalo lastnika in glavnega urednika, da naj odstopita. Glavni urednik je že danes odstopil. Cela garnizija Budimpešte odobrava odločno nastopanje uredništva.

Iz Avstrije.

Žalostna resnica!

Dunaj, 27. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Župan dr Weiskirchner je na volilnem shodu izvajal nastopno: Število brezposelnih je neverjetno veliko, ako pa hočemo delavcev, jih ne moremo dobiti. Od včeraj bi bil mogel zaposliti 10.000 delavcev s kidanjem snega. Včeraj se je pa oglasilo le 732 delavcev, večinoma mladeniči, deklice in slabotne žene. (Kakor pri nas! Opomba ured.) Drugi brezposelni gredo rajši v cirkus Schumann na shode, na katerih zahtevajo 15 K dnevne podpore.

★

Dunaj, 28. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Gradba projektiranega glavnega poslopja avstro - ogrske banke se bo popolnoma opustila.

Inomost, 28. januarja. (Ljubij. koresp. urad.) Dunajski korespond. urad poroča: Danes dopoldne je k deželnemu glavarju dr. Schrafflu prišlo odposlanstvo kmetov in kmetskih žena, da jim naznani usodo vojnih vjetnikov v Italiji. Prosili so ga tudi, naj ukrene vse potrebno, da omogoči njihov skorajšnji povratek. Predlagali so mu tudi, naj bi se tirolski vojaki povrnili peš, ako bi nedostajalo vagonov in premoga.

Iz Nemčije.

Lužiški Srbi.

Draždane, 27. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Lužiški Srbi so odposlali na mirovno konferenco svoje zastopnike, ker smatrajo svojo državo že za proglašeno in pričakujejo samo še pripoznanje po zaveznikih.

Stranka, ki čestita Viljemu.

Berolin, 28. januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Nemška narodna stranka, bivši nacijonalni liberalci, je prejšnjemu cesarju Viljemu povodom njegove šestdesetletnice poslala vdanostno brzojavko, kjer pravi med drugim, da je cesarju in državi neomajno zvesta in da se spominja velikega časa, ki ga sta Nemčija in Prusija doživeli pod vlado Hohenzollerncev. — Današnji »Vorwärts« se zgraža, da Wolffov urad razširja adreso, ki jo je prejel bivši cesar Viljem in ki jo je v par dneh podpisalo 132.000 nemških mož in žena. List zahteva, da se pojasni razmerje med republikansko vlado in Wolffovim uradom.

Boljševiki.

Berolin, 28. januarja. (Ljub. kor. urad. Brezžično.) Komisar nemške vlade za Litvo poroča, da boljševiki niso zasedli Kovna. Boljševiki stoje onstran Košedarija, torej 40 km vzhodno od Kovna. Tamkaj se je določila demarkacijska črta, ki jo drže nemške prostovoljne čete. Pred petimi dnevi so se vršila s poveljnikom nasproti ležečega polka pogajanja, v katerih so Nemci izjavili, da bodo branili črto ob Košedarju. Od tedaj boljševiki ne prodirajo, ker čakajo nadaljnjih navodil iz Moskve. »Berliner Zeitung am Mittag« poudarja, da bi bila pot do nemške vzhodne meje popolnoma prosta, ako se boljševikom posreči, prodreti do Kovna.

★

Berolin, 28. januarja. Generalni polkovnik von Einem, nekdanji poveljnik tretjega armadnega zbora, je bil stavljen na dispozicijo.

Berolin, 28. januarja. Nemška vlada je izdala povelje, da naj se znanega boljševiškega voditelja Radeka aretira.

Berolin, 28. januarja. Pisatelj in pesnik Henrik Sudermann je opasno zbolel.

Kodanj, 28. januarja. »Politiken« poroča, da je Nemčija sklenila, da se bo branila z vsemi močmi, če bi hoteli Danci zasesti Šlezvik - Holstein.

Berolin, 28. januarja. Podpore brezposelnim so se v zadnjem času znatno skrčile, ker namerava vlada s tem doseči, da se bo več 10.000 brezposelnih priglasilo za delo na deželi, kjer primanjkuje delavcev.

Lipsko, 28. januarja. (Ljubij. kr. urad. Brezžično.) Pri volitvah v mestni svet so dobili socijalni demokratje večino. Neodvisni socijalni demokrati so dobili 34, večinski socijalisti pa samo 6 mandatov; nemški demokrati so dobili 17 mandatov, druge manjše skupine pa 15.

Berolin, 28. januarja. (Ljub. kor. ur.) Glasom dunaj. koresp. urada poroča »Vossische Zeitung« iz Hamburga: Včeraj ob 10. ponoči so, kakor poročajo »Hamburger Nachrichten«, močno streljali s topovi v Wilhelmshafnu. Streljanje je trajalo do 2. ponoči. Špartakisti so bili baje premagani. Novih poročil še ni mogoče dobiti, ker so telefonske zveze pretrgane.

Berolin, 28. januarja. (Ljub. koresp. urad.) Glasom dunaj. koresp. urada poroča »Berliner Börsenkurier«: Tudi danes še ni mogoče dobiti jasen pregled o dogodkih v Wilhelmshafnu. Po najnovejših poročilih se nadaljujejo poulični boji med Špartakisti, katerim so se pridružili delavci ladjedelnic in vojaki. Artilerija strelja iz težkih topov. Stavka železničarjev se nadaljuje.

Kopenhagen, 27. januarja. (Ljub. kor. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: List »Berlinske Tidende« javlja od verodostojne strani, da nameravajo zavezniki zmanjšati okupacijsko vojsko, ker zelo povoljno napreduje demobilizacija nemške vojske. V Nemčiji bosta ostala pod orožjem samo letnika 1918. in 1919.

Berolin, 28. januarja. (Ljubij. koresp. Kakor poročajo berlinski dnevniki iz Haaga, so došle tja brzojavke, ki poročajo o izbruhu generalne stavke na Angleškem. Doslej ni bilo mogoče dognati, če je ta vest resnična.

Berolin, 28. januarja. (Ljub kor. urad. Brezžično.) Izid volitev v prusko ustavodajno skupščino, ki so se vršile dne 26. januarja, še ni znan. Udeležba je bila veliko slabša, kakor pri volitvah v nemško narodno skupščino. Zaradi snežnih zametov so se poročila z dežele zakasnila, medtem ko bodo poročila o izidu volitev v mestih šele v nekaj dneh polnoštevilna. Dosedaj je znano, da so izvoljeni pruski ministrski predsednik, večinski socijalni demokrat Hirsch, voditelj večinskih socijalnih demokratov Hue, nemški demokrat vseučiliški profesor Tröltsch.

Lipsko, 28 januarja. (Ljubij. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Pri volitvah v mestni zastop lipski so neodvisni socijalisti popolnoma zmagali. Dobili so 73 sedežev, Scheidemannovi socijalisti pa le 6. Meščanske stranke imajo skupaj 33 mandatov.

Nauen, 28. januarja. (Ljub. kor. urad. Brezžično.) Ogrski ministrski predsednik Berinkey je naznanil načrt ljudskega zakona glede samoodločbe ogrskih Nemcev.

Nauen, 28. januarja. (Ljub. kor. urad.) (Brezžično.) Kakor poročajo listi od verodostojne strani, je vodja boljševiške propagande Radek še vedno v Berlinu. Vse vesti, da se mu je baje posrečilo, zbežati iz Berlina, so popolnoma izmišljene. Ker se Radek skriva, so izdali proti njemu, kakor tudi proti bivšemu policijskemu predsedniku Eichhornu zaporni ukaz.

Berolin, 28. januarja. (Ljub. kor. ur. Brezžično.) Dne 26. januarja so bile tudi v Mecklenburgu in na Hesenskem volitve v ustavodajni deželni zbor. Končni izid še ni znan, vendar pa je po dosedanjih vesteh izključeno, da bi večinski socijalisti ali pa obe socijalno - demokratični stranki skupaj dosegli večino.

Berolin, 28. januarja. (Ljub. kor. ur. Brezžično.) Ljudski poverjenik Scheidemann, ki je bil pri volitvah v nemško narodno skupščino izvoljen v Berlinu in Kasslu, se je odločil za mandat v Kasslu, vsled česar pripade berlinski socijalno - demokratični mandat pruskemu ministru za notranje stvari Evgenu Ernstu.

Nauen, 28. januarja. (Lj. k. u.) (Brezžično.) Pomanjkanje premoga v Berlinu preti privesti do krize. Konec tega tedna nameravajo izdati odredbe, kakršnih še ni učakal Berlin. Že razmotrivajo, ali ne bi zaprli ves električni dotok za vse industrije. Poslednje dni so že ustavili dobavo plina za več ur dopoldne in popoldne. Ker pa se dovaža premoga vsak dan manj, ne zadostujejo niti te ure za zaporo plina. Ako ustavijo električni dotok vsem industrijam v Berlinu, bodo dobivale električni tok le še industrije z živili in javne naprave, kakor prometni zavodi, pošta, telefon in brzojav.

Razne vesti.

Borbe proti boljševikom.

Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u. — Brezžično.) Iz Finske došle vesti poročajo, da so dele 3., 4. in 5. armade sovjetske vlade premagale pri Permu sibirske čete pod poveljstvom Kolčaka, ki se namerava združiti s severno armado pri Vologdi. Pričakujejo v kratkem padca Vologde. Denikin prodira v severnem Kavkazu. Od sovjetske vlade vpoklicani vojaki so vsled slabe prehrane nezanesljivi. Rezerv ni. Vrše se izgredi delavskih žen. Štab 7. armade se preseli iz Novgoroda v Pskov, da bo vodil operacije v Baltiku.

Rim, 28. januarja. (Lj. k. u.) »Tribuna« poroča iz Pariza: Ministrski predsednik dr. Kramař je imel razgovor s pariškim dopisnikom lista »Times« in je povdarjal, da je ena prvih in najvažnejših nalog zapadne Evrope boj proti boljševizmu, ker se je bati, da bi premagana Nemčija boljševistično gibanje izrabila v svoje namene. Zato smatra Kramař intervencijo zaveznikov za neizogibno potrebno.

Bern, 28. januarja. (Lj. k. u.) Litvinski tiskovni urad poroča, da so litvinske čete pregnale boljševike iz mesta Schawli.

Berlin, 28. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča »Vorwärts« iz Petrograda, da je vlada iz Petrograda pobegnila v Novgorod.

Mednarodna socijalistična konferenca.

Bern, 27. januarja. (Ljubij. koresp. urad.) Dunajski korespond. urad poroča: Bernska mednarodna socijalistična konferenca je imela v nedeljo seio. Doslej došli delegati pripravljalne seje, ki je razmotrivala vprašanja razmerja glasov na mirovni

konferenci, so odobravali korake za rešitev vprašanja zveze narodov. Kakor javlja »L' Humanite«, je sklenila francoska vlada, odkloniti delegatom španske delavske stranke Fabri in Ribi Ribeiri potrditev prehodnic za bernsko konferenco. Delegata sta ostala na španско - francoski meji.

Revolucija na Portugalskem.

Ženeva, 28 januarja. »Lioner Progres« javlja, da je pregnani portugalski kralj Manuel, kakor hitro se je prepričal o neuspehu monarhističnega gibanja na Portugalskem, na skrivnem pobegnil zopet na Angleško.

Pariz, 28. januarja. (Ljublj. kor. urad.) Glasom dunaj. koresp. urada poroča Agence Havas: Kakor objavljajo Novine lisabonske, je novi kabinet tako - le sestavljen: Predsedstvo in pouk: Jose Renvas; zunanje zadeve: Moniz; vojna: general Silveira; kolonije: Carlos Bayan; poljedelstvo in prehrana: George Nunez; pravosodje in zunanje stvari (ker se Nunez kot poslanec udeležuje mirovne konference): Gonzago de Costa. Jose Renvas prevzame začasno vodstvo mornarice, trgovine in javnih del, za kar bodo pravi vodje danes določeni.

★

Berolin, 28. januarja (Ljublj. koresp. urad.) Dunajski korespond. urad poroča: Kakor poročajo jutranji listi iz Oldenburga, so se komunisti polastili mesta Wilhelmshaven in Varel ter zasedli vsa javna poslopja. V oba mesta se ne more potovati, ker so železniški in poštni uradniki prenehali z delom. Baje so tudi zdravniki in lekarnarji odrekli vsako zdravniško pomoč, da bi na ta način vplivali proti komunizmu.

Berolin, 28. januarja. (Ljublj. kor. ur. Brezžično.) Litvinski ministrski predsednik Slozovicius in finančni minister Čarnecki sta dospela v Berlin.

Ženeva, 28. januarja. Listi poročajo, da se je dognalo, da so Nemci v okraju Roubaix še leta 1917. rekvirirali za 800 milijonov frankov trgovinskih, industrijskih, pa tudi zasebnih predmetov.

Mirovna konferenca.

Pariz, 28. januarja. (Lj. kor. urad.) Agence Havas poroča: Včeraj dopoldne in popoldne so se posvetovali predsednik Wilson, ministrski predsedniki in ministri za zunanje stvari aliiranih in asociiranih držav ter oba zastopnika Japonske. Predmet je bil način in program delovanja nove komisije za gospodarska, finančna, mornariška in zasebnopravna vprašanja. Popoldne se je nadaljevalo posvetovanje o vprašanju prejšnjih nemških kolonij v Tihem morju in na Daljnem vzhodu. Pri tem posvetovanju so govorili tudi zastopniki dominijonov in kitajskega prebivalstva. Danes se je svet zopet sešel.

Pariz, 28. januarja. (Lj. kor. urad.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: **Minister za zunanje stvari Pichon je izjavil v zborničnem odseku za zunanje stvari, da se bo splošna mirovna konferenca pričela ob navzočnosti vseh strank dne 2. maja, na dan obletnice sklepa frankfurtskega miru, v Versaillesu.**

Pariz, 28. januarja. (Lj. kor. urad.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: »Echo de Paris« javlja, da bo morala Nemčija plačati **več sto milijard vojne odškodnine. Del te vsote, 80 do 100 milijard, bo morala plačati tekom 12 mesecev v gotovini ali pa z notranjimi posojili.** Nadalje bo morala Nemčija plačati **letno 8 do 9 milijard.** Ta vsota se bo plačala iz železniške in carinske uprave. Vojno odškodnino pa bo morala Nemčija plačevati **tudi z naturalijami.**

Beograd, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Srbski vojni dopisni urad poroča iz Pariza: Po poročilu francoskih listov, **bo sklenjen preliminarni mir najkasneje v prvi polovici meseca junija.** Volitve v francoski parlament in v druga narodna zastopstva po vsem Francoskem bodo najbrže meseca julija.

Pariz, 27. januarja. (Ljublj. kor. urad.) Agence Havas poroča: Komite mirovne konference je imel davi sejo Pichon je objavil načrt instrukcije, ki se odda komisiji za Poljsko. Noulens bo brzkone zastopal Francijo v tej komisiji. Komite bo v opoldanski seji razmotrival problem nemških kolonij in otokov v Tihem oceanu. Kitajski poslanik bo prisostvoval temu posvetovanju.

Split, 28. januarja. (Ljub. kor. ur.) Italijanski poslanik v Parizu Tittoni se je izrazil o ligi narodov: Tudi jaz želim ligo narodov toda ne razumem, kako more ona biti uvod v mirovno konferenco, ko bi logično morala biti njena posledica. Ako bo mirovni dogovor pravičen in ako se bo oziral na vse razumne aspiracije in vse legitimne interese in ako nemškega imperijalizma, nemške politične hegemonije in nemškega ekonomskega monopola ne bodo zamenili drugi imperijalizmi, hegemonije in monopoli, bo liga narodov mogoča, sicer bo samo hlinjeni pojav ljubezni.

Ženeva, 27. januarja. (Ljublj. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Baje namerava ameriški polkovnik House predlagati ententi nastopno: Povabita naj se dva znana pravoslovca iz nevtralnih držav, da razložita pred odsekom zaveznikov za ugotovitev posebnega postopanja proti povzročiteljem gotovih vojnih grozot svoja naziranja. Od teh bodi eden holandski pravoslovec. Ta naziranja in protiugovori naj se naznanijo javnosti. Učenjaka smeta, preden prideta v odsek, občevati z osebami, katere dolže teh vojnih grozot.

Pariz, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Iz Ženeve se brzojavlja: Pariška izdaja lista »Daily Mail« poroča, da smatrajo francoski krogi sobotno sejo pariške konference za zelo važno. Pričakuje se, da bodo mirovni problemi sredi ali koncem marca rešeni, da se predlože parlamentom.

Pariz, 28. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Po tukajšnjih informacijah ne bo konference na otokih Prinkipi, ker so vse ruske vlade odpovedale svojo udeležbo.

Beograd, 28 januarja. (Lj. kor. u.) Kakor poroča srbski vojni dopisni urad odpotuje Wilson 15 februarja iz Pariza. V Parizu ga bo nadomeščal bivši predsednik Taaft.

Rotterdam, 28. januarja. (Ljublj. kor. urad.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Iz Pariza javljajo: Ministrski predsedniki zaveznikov so določili mesto nemških kolonij. Zapadna in Južna Afrika se združita. Japonci dobe Karoline. Togo, Kamerun in Vzhodna Afrika bodo nevtralni.

Politične vesti.

= **Kdo to piše?** List »Sonntag« priobčuje članek, ki mu je dal naslov »O jugoslovanski državi«. Kuhinja tega članka se nam zdi močno znana. Menimo, da se nahaja v veliki bližini dr. Iv. Šusteršiča, ki se očividno v prognanstvu zelo dolgočasi, zato piše članke za razne nemške liste. Tudi članek priobčen v »Sonntagu« je nemara potekel izpod njegovega peresa. Članek se glasi takole: »Nič ni v političnih borbah tako grdo, kakor osebna nota. In nikjer na svetu ne grasira ta osebni moment tako silno, kakor pri Jugoslovanih. Prijateljstvo in sovraštvo se tam lepi na pete gotovih določenih mož. To večinoma odločuje, to zastruplja javno življenje. Na dolgo in široko bi lahko govorili o dr. Ivanu Šusteršiču. Gotovo ima velike napake. Toda takisto nesporno je, da ima tudi velike sposobnosti. On je organizator, govornik in ima obsežno znanje. Njega so potisnili v stran, prokleli, prognali. Toda o njem danes nočemo govoriti. O drugih. Tu je pred vsem dr. Tresić-Pavičić, sedaj sekretar g. Nikole Pašića. Bil je pesnik in radikalec, in je žrtvoval svoje hrvatstvo na altar jugoslovanske trojice pod srbskim pravoslavnim in monarhičnim vodstvom. Zaman. Razbrskali so njegovo preteklost. V njej so našli črno pego: odstavek nekega pariškega govora, v katerem je izvajal, da si morajo Jugoslovani zagotoviti podporo Romanov in jim enventualno priznati teritorijalne koncesije. To zadostuje gotovim ljudem, ki že kriče »proč ž njim«. In tisoč proti eni lahko stavimo, da ga bodo odstranili. Imamo bivšega hrvatskega bana Mihajlovića. Kot pristaš koalicije je kljuboval g. Wekerleju in mu pošiljal brzojavke, da neče vladati Ogrsko, marveč Hrvatsko. Stal je na čelu upora. Na javnem trgu je celo plesal srbsko kolo. Zaman. Niso ga spoznali v Beogradu za polnovrednega, saj je Hrvat. Zato se je moral ogniti Srbu Palečku. Zakaj? Ker je pripadal še staremu režimu in je Paleček že pred 10 leti požrtvovalno in junaško zagovarjal nadvlado Karagjogjevičev nad Jugoslovani. Tretji na vrsti je dr. Ivan Žolger. Ali naj svojim čitateljem še le predstavljamo tega učenjaka, tega državnika? Gotovo ne. Mož ima značaj: izstopil je sam iz Seidlerjevega kabineta in ni čakal na njegov padec. Lahko bi bil postal prvi jugoslovanski finančni minister, a je to odklonil. Sedaj posluje poleg Trumbiča in Pašiča kot mirovni delegat v Parizu. Doma pa se slišijo klici »proč ž njim«. Bil je c. kr. minister, bil je c. kr. profesor, bil je c. in kr. tajni svetnik. On je samo Slovenec, ni Jugoslovan. Nikola Pašić je njegov pendant. Dr. Lorković, intimni prijatelj g. dr. Trumbića, ga javno dolži, da ni Jugoslovan, marveč samo Srb in da zaraditega ne more zastopati v Parizu Jugoslavije. — Ako človek čita in sliši vse to, se vprašuje, da-li je med Jugoslovani sploh kdo, ki bi bil brez hibe in napake? In od kod se naj jemljejo sposobni državniki, ako se vsakogar, ki zavzema visoko dostojanstvo, takoj obrekuje in obglavlja. Ne stoji dobro za jugoslovansko državo.« Ta mafija in racija proti vsem sposobnim možem jo ne bo spravila na noge. Je to znak notranjega razkroja in razdora te države. Od vseh bolezni, ki jih ima, je ta najbolj sumljiva in najbolj nevarna, pa tudi najbolj grda in ogavna.« — Tudi mi bi lahko stavili, da se poslužujemo člankovih izrazov, tisoč proti eni, da ta članek ni zrastel daleč od dr. Šusteršičeve njive.

= **»Wilson — der meschuggene Professor«!** Tako je pisala še ne dolgo tega »Marburger Zeitung« in se norčevala iz njegovega programa. In nemški bratci mariborski so unisono ubrali strune za njo. V nedeljo pa so vpili pred Amerikanci »Živijo Wilson in njegov program!« Kričali so »Živela Francija«, obenem pa peli za Francoze in Amerikance najbolj žaljivo in izzivalno pesem »Die Wacht am Rhein!« In to pod vodstvom svoje — inteligence! V svoji urnebesni neumnosti in zabitosti niti slutili niso, kaj so si morali pri tem misliti Amerikanci. Ali morda mislijo ti omejeni nemčurčki, da so Amerikanci tako zabiti kot oni? Ali mislijo, da Amerikanci ne vedo, da je ista sodrga vpila še pred kratkim: »Gott strafe England!« — Dalje: Dokazati so hoteli, da se jim krati svoboda in se jih zatira. Pri tem pa so priredili svobodno demonstracijo z godbo na čelu, kakršne bi jim ne bila dovolila komaj — avstrijska vlada! Ako bi bil general Maister, kateremu vse to ni bilo — neznano, samo mignil in ne bilo bi niti ene zastavice, niti enega klica. Po on ni hotel... Slava taki inteligentni preudarnosti slovenskega generala, ki je danes najpopularnejši in najspoštovanejši slovenski človek! Tudi Amerikanci so mu — čestitali...

= **Priznanje.** Saarjevska »Jugoslavija« piše v članku »Politično življenje v Sloveniji«: »In zopet se je razvilo bujno politično življenje. Stranke se konsolidirajo, vznikli so novi listi, vrše se shodi, sestanki in skupščine. Deluje se žilavo, dosledno. »Slovenec« in »Slovenski Narod« sta nadkrilila v časnikarski spretnosti vse hrvatske in srbske novine...«

= **Nemški listi na čelu jim »Grazer Tagblatt«** ščuvajo neprestano proti naši državi in pozivajo direktno na upor. In vendar še prihajajo v našo državo nemoteno in se prodajajo in razširjajo vsepovsodi. Mislimo, da bi bilo v interesu dobre stvari, ako bi se tem listom zabranilo vhod v našo državo. **Tudi naše potrpežljivosti mora biti konec! In končno najvišje načelo mora vendar le biti blagor splošnosti, blagor naše države, kateri skušajo prav ti nemški listi z vsemi sredstvi izpodkopati tla. Torej proč ž njimi!**

= **Italijani so bolje resnice.** »Messaggero piše: Sedaj, ko so vsi važni listi poslali svoje dopisnike v Pariz, Jugoslovani neprestano love te dopisnike in jih obsipajo z brošurami in razgovori. Posreči se jim pogostoma, da izzovejo marsikako solzo in simpatije za svoj prikriti imperijalizem, ko opisujejo italijansko nenasitnost in okrutnost. In tako se borijo listi, ki z nami niso bili nikdar prijazni, ostro proti italijanski aneksijonistični blodnji, oni pa, ki hočejo biti z nami prijazni, prihajajo z ljubeznjivimi navseti, češ, da je Italija velika in da ne potrebuje, da bi postala še večja. Italija ima dobro srce, zato treba, da popusti. »Messaggero« misli, da vse to izhaja iz tega, ker so evropski žurnalisti po Jugoslovanih krivo poučeni o razmerah. Posebno se pritožuje, da celo »Daily Mail«, ki je vedno simpatiziral z Italijo, sedaj napada Italijo, češ, da nima pravice do vzhodne jadranske obali in ne sme vzeti Reke, ki pripada Hrvatom. List zahteva od Orlanda, da naj ustanovi še pravočasno poseben informacijski urad za informiranje inozemstva in končuje: Treba argumente pobijati z argumenti, statistike pa s statistikami. — S kakimi argumenti, s kakimi statistikami? S takimi, ki slone na laži. Resnica in pravica sta na naši strani in za resnico in pravico se borimo in ž njima moramo zmagati.

= **Ercolano dr. Salvi.** Glavni kričač iz Dalmacije v Italiji je sedaj prosluli Ercolano dr. Salvi iz Splita. Govori na skupščinah in hodi po redakcijah, kjer »con la voce piena di pianto« (z jokajočim glasom) razlaga »barbarske grozote« Hrvatov in Srbov v Dalmaciji. Ta človek ima temno preteklost za seboj. Pod Avstrijo je bil veren sluga sistema proti Jugoslovanom naperjenega, za italijansko propagando je dobival velike vsote iz Italije, ko je izbruhnila vojna je nesramno denunciral Jugoslovane in provzročil marsikateremu kruto preganjanje. Razven tega je to perverzen človek, nevaren mladini. In tak individuum je glavni borec za italijanstvo Dalmacije. Malo časti za Italijane.

= **Anglija in mirovna konferenca.** »Neue Züricher Zeitung« priobčuje dopis iz Londona, v katerem čitamo med drugim: Pravcata vročica se je polastila uradništva v Whithallu, ki je bil že pred novim letom zbirališče vseh ministrstev. Nihče si ne more predstavljati, koliko je bilo tu spletk in intrig, da bi se tega ali onega sprejelo v misijo za pariška mirovna pogajanja. Ta misija bo štela skoraj 1000 udeležencev vseh strok in poklicev. Izmed teh jih je mnogo že odpotovalo. Med temi se nahaja tudi 15 poštarie, ki imajo nalogo, da skrbe za redno poštno službo na Angleškem. Zakaj vse, celo hrana bo angleška odnosno bo prihajala iz Anglije. Misija je nastanjena v hotelu Majestic. Za hotel je določena posebna straža, ki ima ukaz, da izvršuje svoj posel čim najstrožje. Ta stražna služba je poverjena brigadi najboljših in najspretnejših agentov tajne policije iz Seetland Yarda. Vsem je zaukazana najstrožja molčečnost. Zakaj določeno je, da se ne smejo kršiti tradicije tajne diplomacije.«

= **Preki sod** je proglasila bosanska vlada za okraj Stolac, in sicer radi boljševiškega gibanja, ki se je v zadnjem času pojavljalo v imenovanem okraju.

Ubežniki.

Od topniškega povelistva II. odseka v Ljubljani so se samovolino odstranili: Rač podč. I. razr. Mesesnel Ivan, četovodja Lozej Alojzij, desetniki Premru Aleksander, Zibelnik Franc, Žigon Franc, predmojster Hrib Ivan, topničarji Benčič Josip, Cunta Rafael, Leban Franc, Mariš Martin, Šober Martin, Mavrič Anton, Maslo Franc, Breščak Anton, Udovičič Franc, Petlikos Josip, Ušen Albin, Petrovčič Anton, Žonta Josip, Kavčič Anton, Ivančič Iv., Čič Josip, četovodja Koderman Alojzij, desetnik Istenič Ivan, topničar Burkart Anton, top prostov. Sadar Leopold, topničarji Brinšek Josip, Perpar Franc, Slugovc Pavel, Kromar Ivan, Flis Josip, Brenčič Josip, predmojster Knes Josip, rač. podč. II. razr. Kostanjevec Slavko, top. mojster II. razr. Peršolja Franc, četovodji Sancin Anton, Mohorovičič Kuko, desetniki Memon Ivan, Strukelj Alojzij, Tomažič Franc, predmojstri Rožnik Ivan, Novak Josip, Skočir Alojzij, Bitenc Stanko, topničarji Bagon Josip, Bagon Štefan, Bejakovič Štefan, Božič Gvidon, Frank Ivan, Perdec Albin, Revel Josip, Vešnjaver Peter, Žagar Venerosi, Malik Ivan, Naglost Martin, Furlan Ivan, Patk Ig., Ogrizek Jakob, Gnezda Franc, Androina Alojzij, Žužek Franc, Zbogar Anton, Radič Ivan, Mizarič Anton, Marinčič Josip. Od topniškega povelistva SHS v Mariboru so se samovolino odstranili: topničar Martinc Oton, desetnik Medved Ignac, topničarja Jančič Alojzij, Bežič Viktor, četovodja Jurko Franc, Plohl Matija, topničarji Kodrič Franc, Verdenik Jože, Vaupotič Albin, Verdenik Anton, desetnik Lah Jakob, topničarji Bečela Franc, Zebec Tomaž, Tolčič Anton, Bezjak Janez, poddesetnik Spendl Andrej, topničarja Tušak Alojzij, Bohl Jože, četovodja Mlinarič Ernst, desetnik Novak Alojzij, Švire Maks, poddesetnik Pučko Martin, topničar Žavec Ivan, poddesetnik Erti Jožef, topničarji Adam Anton, Kodrič Vincenc, Jurič Ivan, Kos Anton, Čuš Franc, Zagoršek Josip, Rošker Filip, poddesetnik Peitler Franc, desetnik Rak Ivan, Zavec Anton, četovodja Knezar Štefan, desetnik Goičič Franc, topničarja Mavrič Jožef, Rožmarin Jožef, desetnik Rošker Ivan, Janžekovič Franc, poddesetnik Gašperšič Oskar, topničarja Zagoršek Ivan, Težak Štefan, desetnik Petek Alojzij, poddesetnik Jug Franc, topničarji Potočnik Fr., Orthaber Alojzij, Križan Ignac, Vesenik Ivan, Karlo Jožef, Goričan Rudolf, Grušovnik Jožef, poddesetnik Kapun Lovrenc, topničar Rauši Franc, desetnik Tumpej Rudolf, Hiršman Alojzij, topničarji Malej Alojzij, Beziak Janez, Mavrič Jožef, desetnik Kainih Friderik, Plečko Ivan, Budja Franc, četovodja Gotkovič Anton, top. Polič Janez, četovodja Maier Ferdinand, topničar Pandur Karl, četovodja Knezar Štefan, poddesetnik Pevec Karel, topničar Jekl Ignac, desetnik Lipnik Ivan, topničarji Prandič Janez, Jurgec Jožef, Jenšeniak Rihard, desetnik Strumpf Matija, topničarja Bergles Franc, Petek Ferdinand. **Ako pridejo ti ljudje k hiši, naj se jih brez usmiljenja spodi. So izdajalci domovine! Naj se jih izroči orožnikom! Kdor bi jim dajal potuho, bo takisto kaznovan!**

Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju SHS!

Z ozirom na izvršena pripravljalna dela za ustanovitev Zveze industrijcev na slovenskem ozemlju države SHS, sklicuje podpisani pripravljalni odbor ustanovno glavno skupščino

na nedeljo, 9. februarja 1919, dopoldne ob pol 10. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

Dnevni red te glavne skupščine je: poročilo pripravljalnega odbora, sprejem štatutov zveze in volitev funkcijonarjev.

Pri tem povdarjamo, da morejo kot člani pristopiti ne samo morda veleindustrijci v ožjem pomenu besede, marveč sploh tudi obrtniki-industrijci, čijih obrat presega po načinu in kakovosti obratovanja obrtniški značaj. Samoobsebi umljivo so tudi družbe, zadruge, itd. lahko člani zveze.

Nujna potreba ustanovitve take zveze je splošno priznana. Ne gre morda samo za štatistične namene; zveza industrijcev je poklicana, da uveljavlja in zastopa gospodarske interese prizadetih krogov na znotraj v Jugoslaviji ter na zunaj napram inozemstvu. Od pravičnega vpoštevanja interesov naše industrije odvisna je gospodarska in davčna moč posameznika in celote. Zveza ima nalogo pripomoči k splošnemu razvoju naše mlade industrije.

Delegati Slovencev potrebujejo glede vseh panog naše industrije točnih podatkov in navodil, ki jih morajo nuditi skupno organizirani industrijci; zategadelj je zadnji čas, da prične poslovati zveza. Čim številnejši je pristop, tem izdatnejši je ugled zveze.

Pristop k zvezi priglasiti je pismeno. Z veseljem moremo konštatirati, da je priglašenih že veliko število članov.

Pozivljamo tem potom ponovno vse industrijce, ki tega dosedaj še niso storili, da prijavijo svoj pristop na naslov enega izmed podpisanih ter da obenem sporočijo ali se udeležijo glavne skupščine ali ne.

Kranj-Ljubljana, dne 29. jan. 1919.

Za pripravljalni odbor:

Vinko Majdič, industrijec v Kranju, predsednik.

Dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani, tajnik.

Slovenskim zdravnikom!

Kraljevi minister za narodno zdravstvo v Beogradu je predsedniku deželne vlade za Slovenijo sporočil nastopni poziv: V oblasti Srbije je potrebno veliko število honorarnih sreških (kotarskih, okrajnih) zdravnikov, ki bi morali službo nastopiti takoj. V to svrho pozivlja ministrstvo za narodno zdravje vse zdravnike, ki so voljni sprejeti tako službo, naj se nemudoma osebno prijavijo pri ministrstvu za narodno zdravje v Beogradu, kjer se jim odkaže službeno mesto v posameznih srezih (kotarjih, okrajih) v Srbiji. Mesečni honorar znaša 600 dinarjev. Vrnejo se jim potni stroški in se jim prizna šest dinarov potovalnih dijet na dan.

Dnevne vesti.

— **Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah na Koroškem** priredi v nedeljo dne 2. svečana 1919 ob 11. uri dopoldne v Črni pri Prevaljah Jugoslovanski shod. Na dnevnem redu je poročilo o zunanjepolitičnem položaju in jugoslovanskih zahtevah na mirovni konferenci. — Kmetje, delavci in ženstvo! Pridite vsi na ta važen shod, da se poučimo o naši bodočnosti in resničnih ciljih naše mlade države Jugoslavije!

— **Na shodu JDS. v Robu pri Vel. Laščah,** ki se je vršil dne 29. decembra l. l., se je poslala princ regentu Aleksandru vdanostna brzojavka, na katero je došel sledeči odgovor: »Hvala za izraze vdanosti, ne smem nam sovražnik odtrgati niti kos jugoslovanske zemlje. — **Aleksander.**

— **Odbornike(ice) vseh političnih društev ter krajevnih organizacij** vljudno vabi Napredno politično in gospodarsko društvo za šentpeterski in kolodvorski okraj k važnemu sestanku, ki se vrši danes 29. t. m. ob 7. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma. — Sestanka se udeleži tudi predsednik stranke JDS. gosp. župan dr. Ivan Tavčar. — **Pridite zanesljivo!**

— **»Za mirovno konferenco** so velike važnosti operativni akti bivše soške armade ter spisi in dnevniki posameznikov, ki so se udeleževali poslednjih bojev. Prosi se, da se pošljejo akti, ter dnevniki in spisi, slednji če mogoče s skico II. vojnemu okrožju v Ljubljani. Za važne akte se bo izplačevala nagrada, in se isti na zahtevo vrnejo.«

— **Ljubeljska skupina naše vojske v Tržiču** pošilja tole obvestilo: Življenje, ki je kljubovalo vsem vojnim letom, bilo pripravljeno, da ugasne za svobodo je uničil nesrečni slučaj. Izdihnil je svojo blago dušo naš dragi tovariš Vinko Bilban v najlepši mladeniški dobi. Njegovi tovariši častniki in moštvo žalujejo za njim!

— **Hugon Widmayer †.** Truplo rezervnega poročnika Hugona Widmayerja, ki ga je v Spodnjem Dravogradu zavratno umoril neki nemški kmet, se najbrže že tekom jutrišnjega dne dopoldne prepelje v Ljubljano, da ga tukaj polože na mrtvaški oder. Ker je mladi mož svoje življenje končal v službi domovine, katero je branil kot poveljnik neke topniške baterije, mu je predsedništvo Deželne vlade za Slovenijo priznalo vojaški pogreb na državne stroške. Kdaj se pogreb izvrši, se bo pravočasno sporočilo. Vsekakor ga k večnemu počitku pri Sv. Križu v Ljubljani polože šele v petek 31. t. m. Pričakovati je, da to žrtev nemške podivjanosti na poslednjem potu spremi vse narodno občinstvo in svetu pokaže, da se zaveda, koliko zahvalo je dolžno junakom, ki stoje na naši severni meji, da jo branijo pred nemškim imperijalističnim pohlepom. L. 1884. v Ljubljani kot sin uglednega trgovca s pohištvom in hišnega posestnika rojeni Hugon Widmayer je kot tehnik početkom vojne moral v vojake in je služboval na raznih frontah. V poročnika je bil povišan šele zadnji čas, ker mu je avstrijska vojaška oblast kot zavednemu Slovencu delala težave, kjer je mogla. Ob početku naših bojev na severni meji se je takoj priglasil in prostovoljno odšel na bojišče s prvo slovensko baterijo. Simpatični mladi mož je imel iskrenih prijateljev povsodi, kjerkoli je služboval. Bodi njegovemu spominu izkazana primerna čast!

— **Javen poziv narodnim stražam na Štajerskem.** Ob priliki preobrata je podpisani urad posodil z ozirom na grozečo nevarnost od strani različnih tolp, ki so ogrožale po Spodnjem Štajerju naše prebivalstvo »Narodnim stražam« in posameznikom različne vojaške predmete, obleko, puške in streljivo. Ker od posameznih odgovornih oseb, ki so sprejem potrdile, nismo na tozadevne dopise prejeli še stvari nazaj, ali pa ne vseh, pozivam tem potom še enkrat vsa vodstva bivših »Narodnih straž«, občinske zastope in posameznike, da prineso oziroma pošljejo do 3. februarja t. l. vse vojaške predmete, obleko, puške in vse strelivo nazaj v podpisano pisarno v Celju, grajska vojašnica. V lastnem interesu vsakega člana bivše »Narodne straže« je, da se prepriča, ali se je oprema že vrnila, ker sem v nasprotnem slučaju prisiljen, potom sodišča stvari iztirjati. Stroške in posledice naj potem vsakdo sam sebi pripiše. — SHS. Celjski pešpolk.

— **Frankfurterica na stolni cerkvi v Mariboru.** Ko se je danes, 27. t. m. mudila tu ambulantna ameriška komisija, smo videli viseti raz stolp stolne (škofovske) cerkve frankfurtarico. Kdo je temu kriv, se ne vpraša. Komentarja pa tudi ni treba.

— **V armado SHS sprejet.** Znani podpolkovnik v bivši avstro-ogrski armadi Stanko Turudija je v jugoslovansko armado sprejet kot pehotni podpolkovnik.

— **V Zagrebu** je umrl svetnik banskega stola Franjo Magdić, brat bivšega podpredsednika hrvatskega sabora dr. Pera Magdića. Pokojnik je bil značaj kakršnih je bilo malo med hrvatskimi sodniki, niti v času najhujšega terorizma se ni dal izkoriščati od vlastodržcev v protinarodne svrhe. Izrekamo njegovim svojcem iskreno sožalje!

— **Predavanje majora Ćirića** se je ob mnogobroini udeležbi vršilo včeraj na realki. Predmet mu je bil: moderni srbski pesniki, torej nekako nadaljevanje predavanj dr. Ilešića, ki je v preteklem mesecu podajal slike iz starejše srbske in hrvatske literature. Predavatelj je najprej karakteriziral srbske romantike iz druge polovice preteklega stoletja, Branka Radičevića, Zmaja Jovana Jovanovića, Giura Jakšića in Vojeslava Ilića, nato pa je označeval moderniste Dučića in Rakića ter mlajše Petrovića-Diša, Sima Pandurovića, Svetolika Stefanovića, Lukovića in Danico Markovićevo, najbolišo srbsko pesnico. Slušatelstvo je odobravajoč zahvalilo g. predavatelja za predavanje.

— **G. poslanik Ivan Hribar** nas prosi z ozirom na zadnje »Poslano« g. trgovca Vokača v našem listu ugotoviti, da se je vozil z njim v salonskem vozu le vsled pismenega priporočila Narodne vlade v Ljubljani, s katerim se je izkazal.

— **Predsednik deželne vlade za Slovenijo** g. dr. Janko Brejc sprejema stranke do preklica samo v torek, četrtek in soboto od 11. do 1.

— **Novi koledar** je stopil z včerajšnjim dnem v vsi kraljevini SHS v veljavo. Pravoslavni del našega naroda je v ponedeljek še štel 14 januarja, v noči na torek pa je preskočil 14 dni in včeraj so pisali tudi Srbi 28. januarja. V bodoče torej med nami ne bo glede koledarja nobene razlike več.

— **Sramotni oder.** Samovolino je svoj oddelek zapustil sanitetni poročnik Ivan Keceli, dodeljen Slovenskemu planinskemu polku, pristojen v Trzin v kamniškem okraju.

— **Organisation Franco-Slovène** v Narodnem domu sprejme v brezplačni pouk francoskega jezika 6 dijakov in 5 dijakinj. G. prof. Meurville prosi gospode profesorje na javnih učnih zavodih, ki poučujejo francoščino, naj mu sporoče po eno ime najsposobnejšega

in najvrednejšega dijaka ali dijakinje. Izmed priporočanih bo organizacija izbrala nato najsposobnejše in najvrednejše. V to je potrebno, da g. učitelji k imenu vsakega predlaganca pripomnijo, zakaj priporočajo baš dotičnika.

— **Tovarišem odvetnikom!** Tiste tovariše, ki so bili med vojno vpoklicani, vabim na važen pomenek, dne 4. februarja 1919 ob 3. popoldne v moji pisarni nasproti »Unione«. Dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8.

— **Tovarišem srednješolskim učiteljem risanja.** Ker bode tudi v naši stroki potreba napraviti učni načrt, vas pozivljam vse, ki že podučujete in ki bodete podučevali, da se zglasite in mi sporočite svoje mnenje, kdai bi se lahko sestali, da se o poduku na slovenskih srednjih šolah pogovorimo in vse potrebno ukrenemo. Ko dobimo dovolj odgovorov, bodem javil čas in kraj sestanka v istih dnevnikih. — Prof. V. Cotič, akad. slikar na drž. gimnaziji v Mariboru.

— **Uravnava učiteljskih plač.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je v svoji seji dne 30. decembra 1918 sklenila, da ugodi prošnjam ljudsko- in meščanskošolskega učiteljstva in uredi njegove službene prejemke s 1. januarjem 1919 pričenši tako, da bodo ljudskošolski učitelji (ice) dobivali plače XI.—VIII., meščanskošolski pa plače X.—VII. plačilnega razreda državnih uradnikov. Narodna vlada SHS je uvaževala sedanje težke čase in slabe gmotne razmere učiteljstva in upa, da je s tem korakom taistim temeljito odpomogla ter odstranila materijalne zapreke, ki so doslej lahko ovirale učiteljstvo v izvrševanju njegovega poklica. Zato pa Narodna vlada — poimenoma poverjeništvo za uk in bogočastje — z gotovostjo pričakuje, da bo učiteljstvo odslej, rešeno materijalnih skrbi, posvetilo kar najintenzivnejše vse svoje moči svojemu visokemu in neizrečno važnemu zvanju. Pred vsem naj učiteljstvo skrbi zato, da bo svojelastno splošno in strokovno naobrazbo neprestano izpopolnjevalo. Nulla dies sine linea: kdor ne napreduje, tisti nazaduje. Le globoko naobraženo učiteljstvo bo resnično kos tudi naobražanju in vzgoji mladine in tako umski in srečni izomiki naroda. Za pouk vsekdar skrbno in podrobno pripravljeno, naj vrši učiteljstvo kar najtočneje svojo dolžnost med mladino v šoli. Zunaj šole pa naj izpopolnjuje ljudsko naobrazbo s tem, da sodeluje, kjerkoli se nudi prilika, pri narodnih, kulturnih stremljenjih in naj nadaljuje vzgojo naroda zlasti s svojim lepim zgledom. Vse, kar učitelj (ica) zunaj šole podvzame, naj bo tako, da bo dvigalo čast in ugled učiteljskega stanu. Pridobiva naj si zaupanje in ljubezen ljudstva, kateremu naj po možnosti pomaga tudi na gospodarskem in socijalnem polju. Šolska oblast bo varno pazila na to, da se bo učiteljstvo — kakor je po svoji službeni prisegi dolžno — strogo ravnalo po zakonih in ukazih šolskih oblastev, da bo svoje službene naloge po svoji najboljši vesti in zavesti izpolnjevalo ter se skrbno ogibalo vsega, kar bi kršilo njegove dolžnosti ali bilo na kvar ugledu učiteljskega stanu in bi metalo kakršnokoli senco na nje, ki so poklicani, da poučujejo in v verskonravnem duhu odgajajo mladino in narod. Narodna vlada je z ureditvijo učiteljskih plač rada položila velik kapital na žrtvenik domovine, pričakuje pa, da ta kapital donese bogatih obresti za vsestransko kulturno povzdigo narodovo.

— **Ljubljanskemu učiteljstvu.** Dne 17. februarja se začno za ljubljansko učiteljstvo tečaji za priučitev srbohrvatskega jezika, ki bodo trajali do konca šolskega leta. Obisk teh tečajev je za vse ljubljansko ljudskošolsko učiteljstvo obvezen. Poučevalo se bo v treh skupinah: K I. skupini pripadajo: II- in IV. deška, I. dekliška, salezijanska in barjanska šola. Poučuje dr. Fr. Ilešič. Lokal: Šolsko poslopje I. m. dekliške šole pri Sv. Jakobu. Čas: ob torkih, četrtkih in sobotah od 6. do 7. zvečer. — V II. skupino spadajo: III- in V. deška, III. dekliška in zasebna nemška dekliška šola. Poučuje prof. P. Lokovšek. Lokal: I. drž. gimnazija. Čas: ponedeljek, sreda in petek od pol 6. do pol 7. zvečer. — K III. skupini spadajo: I. deška, šišenska deška in dekliška šola, gluhonemnica in zasebna nemška deška šola. Poučuje prof. Iv. Mazovec. Lokal: šolsko poslopje državnega učiteljišča. Čas: ponedeljek, četrtek in sobota od 5. do 6. zvečer. — Za letos se uvede: Bukvar za srbske osnovne škole od Stevanovića in Mirko Divkovićeva čitanka za I. gimn. razred z akcentovanimi berili; po možnosti se bodo čitale tudi Junačke narodne pesmi hrvatsko-srpske izdanje Matice Slovenske l. 1913. — Pouk bo brezplačen. — S posebnim ozirom na učiteljstvo priredi Ljudsko izobraževalno društvo »Akademija« začetkom februarja **matematični kurz.** Predava prof. Fr. Jeran: a) Osnovni pojmi matematike; b) Praktično zemljemerstvo. Čas: ponedeljek in četrtek od 6. do pol 8. zvečer. Lokal: realčno poslopje. Vstopnina 10 kron. Vpisovanje do 1. februarja v Simon Gregorčičevi knjižnici od 11. do 1. ure.

— **Pouk na gremijalni trgovski šoli** se začne zopet v nedeljo, dne 2. februarja, ob 8. zjutraj, v poslopju I. m. deške ljudske šole v Komenskega ulici (na Ledini). Poučevalo se bo ob nedeljah in četrtkih.

Cankarjev večer na Vrhniki priredijo v rojstnem kraju našega velikega Cankarja v soboto, dne 1. svečana t. l. v dvorani vrhniškega Društvenega doma literarno-recitatorski večer njegovi prijatelji in čestilci: pesnik Oton Župančič, dr. Pavel Grošelj, dr. Iv. Lah in dr. Jos. C. Oblak, ki bo predaval o »Cankarju-popotniku, prijatelju prirode in vernem slikarju vrhniške okolice.« Za ta večer vlada na Vrhniki in v okolici splošno zanimanje.

— **Na univerzi v Gradcu** študira na medicinski fakulteti zdaj še kakih 20 Jugoslovanskih dijakov, ki so se meseca oktobra vpisali in hočejo ta tečaj še na tej univerzi končati. Ti dijaki izpostavljeni so vsakovrstnim šikanam od strani nemških profesorjev in dijakov. Tako so primorani vedno v zadnjih klopeh sedeti, tako, da nobeden ne vidi nič o eksperimentih. Graška univerza ustanovila se je svoječas za notranjo Avstrijo, to je za Štajersko, Kranjsko in Primorsko deželo, torej večinoma tudi za slovenske dijake. Dotično ustanovo uživajo danes vsled terorizma in nadutosti nemških dijakov samo ti dijaki, ki zapostavljajo svoje jugoslovanske kolege. Opozarja se profesorski zbor na to dejstvo, ki ne bo brez upliva pri likvidaciji premoženjskih razmer med nemško republiko in Jugoslavijo.

— **C. M. podružnice, zganite se!** Povsod se je hvalevredno oživelo društveno življenje. Društva, ki so nad 4 leta spala, se oživljajo, prirejajo občne zbore, predavanja itd. Naša najpotrebnejša narodna organizacija, naša vseslovenska šolska družba sv. Cirila in Metoda pa je postala skoraj pozabljena. Le redke so še njene podružnice, ki še vršijo redno svojo dolžnost. In vendar nam je naša družba slej kot prej enako potrebna. Ne le, da mora brez odmora vršiti prevzete dolžnosti, so se njeni redni stroški za plače učiteljstvu in združevanje šol sploh vsled draginje potrojili. Položaj za družbo je postal skraino resen, a njene naloge v bodočnosti nedogledne. Danes ne more nikdo reči, da bi naša šolska družba v bodoče postala nepotrebna, vsaj doslej nikdo ne pozna mej naše Jugoslavije. Sedaj pa mora C. M. družba skrbeti za svoje mnogoštevilno učiteljstvo, ki navzlic vsej dobrohotnosti družbenega vodstva, trpi veliko pomanjkanje, ker vodstvo nima razpoložljivega denarja. Pa vzemimo tudi najugodnejši slučaj, da bi C. M. družba kot šolska družba po sklenjenem miru postala nepotrebna, potem se porabi njena imovina, ki pripade Slovenski Matici, za druge kulturne namene slovenskega naroda. Vodstvo nujno prosi vse C. M. podružnice, naj z novim letom brez obotavljanja začno marljivo, vsestransko delovati. V prvi vrsti naj nemudoma skličejo občne zbore, da se izvolijo novi odbori, ki si naj razdele delo, ter se ga lotijo (zbiranje članarine, izpraznovanje in nadzorovanje nabiralnikov, pridobivanje izrednih dobrotnikov, razpečavanje družbenih koledarjev, ki jih je še vedno dovolj v zalogi itd.)

— **Natančno evidenco čez oskrb. uradnike** kakor tudi čez oskrbovalno moštvo za slovenske kraje je vodilo pod upravo bivše Avstro - Ogrske evidenčno oskrbovalno skladišče v Gradcu. To nalogo prevzame sedaj evidenčno oskrbovalno skladišče v Ljubljani. Radi tega naj se vsi oskrbov. uradniki in moštvo, kateri so bili svoj čas definitivno v staležu kakega oskrbovalnega skladišča in se sedaj nahaja še v civilnem razmerju javijo pismeno ali ustmeno pri vodstvu tukajšnjega voj. evidenčnega skladišča. Prijava naj vsebuje sledeče točke: 1. ime in predime, 2. šarža (akt., rez. ali črnovoj.), 3. prej v evidenci oskrbov. skladišča v . . ., 4. sedanja službena dodelitev, 5. rojstni kraj in leto, 6. domov. občina, 7. stan, število otrok, vera, znanje jezikov, 8. od kedaj služi aktivno, 9. rang in rangova številka za sedanjo šaržo.

— **Obči pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani** nas naproša za priobčenje naslednjega naznanila. Za skorajšnji začetek poslovanja tega zavoda so dela in predpriprave v polnem teku. Začasno posluje zavod skupno z Delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, I. nadstr. Redno poslovanje bo omogočeno začetkom meseca marca. Do tedaj bodo dotiskane tudi vse potrebne tiskovine za prijavo nameščencev itd. Vplačevanje premij se naj ne vrši med tem časom in zavod pozivlja vse službodajnike, da naj shranijo ta denar dokler se jih ne bo pozvalo na redno vplačilo. Nujne zadeve se rešujejo sproti.

— **Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani** nas naproša za priobčenje naslednjega naznanila. Za skorajšnji začetek poslovanja tega zavoda so dela in predpriprave v polnem teku. Začasno posluje zavod skupno z Občim pokojninskim zavodom za nameščence v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, I. nadstropje. Redno poslovanje bo omogočeno začetkom meseca marca. Do tedaj bodo natisnjene tudi vse potrebne tiskovine itd. Vplačevanje prispevkov naj se ne vrši med tem časom in zavod pozivlja vse podjetnike, da naj shranijo ta denar, dokler ne bodo pozvani na redno vplačevanje prinosov. Nujne zadeve rešuje zavod sproti.

— **Srbske knjige leposlovne vsebine** (novesti, pesmi, eseji itd.) se dobe v knjigarni Lavoslava Schwentnerja v Prešernovi ulici. Je to zbirka novih in najnovejših in najboljših srbskih pisccv. Knjige je izbral g. major Gj. Ćirić v Cvijanovićevi knjigarni v Beogradu. Slovensko, cirilico čitajoče občinstvo naj pridno sega po teh knjigah.

— **Pokopali** so v ponedeljek go Ivano Vrhovčevo, rojeno Kušarjevo, posestnikovo soprogo na Poljanski cesti 46. Zapušča 8 nepreskrbljenih otrok. Naj v miru počiva!

— **Državna posredovalnica za delo.** V preteklem tednu (od 20. januarja do 26. januarja 1919 je iskalo delo 182 moških in 97 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 218 moških in 38 ženskih delavnih moči. Posredovani se je izvršilo 28. Od 1. januarja 1919 do 26. januarja 1919 je iskalo delo 1074 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 393 delavcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 40. Delo iščejo pisarniške moči (237), trgovski uslužbenci (122), tovarniške delavke služkinje, sluge za razne urade, mizarji, kovinarji, peki, mlinarji, natakarji, knjigovezi itd. V delo pa spreime posredovalnica 114 nadzemskih delavcev (rudarjev), čevljarjev, poštarje in telegrafiste za Srbijo, cestne delavce, gozdne čuvaje, služkinje, šivilje, hlapce itd.

— **Tatovi.** V noči od ponedelika na torek posetili so ti nočni kavalirji trgovino Tomo Mencingerja na Reslijevi cesti, odnesli nekaj drobiža, likerjev in drugih stvari v vrednosti 2000 kron. Oglasili so se tudi pri glavni blagajni, a zaman. Ko so odhajali z dvorišča, je prišel mimo stražnik, tatovi so pa zbežali, a vendar se mu je posrečilo s pomočjo tovariša ujeti dva, drugi so pa pobegnili. Tatovi so bili zopet — vojaki!

— **Tedenski izkaz o prenosnih boleznih** na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani od dne 12. do 18. prosinca 1919. Škrlatica: Krški okraj občina Cerklje (1 oseba obolela), Ljubljana mesto (1 oseba obolela). Difterija: Ljubljana mesto (1 oseba obolela), Ljubljanski okraj, občina Vnanja gorica (1 oseba obolela) Ljubljanski okraj, občina Vrhnika (3 osebe obolele). Tifus: Celjski okraj, občina Petrovice (1 oseba obolela, 1 umrla), Radovljiški okraj, občina Kamna gorica (1 oseba obolela, 1 umrla). Griža: Brežiški okraj, občina Blanca (1 oseba obolela) v bolnici v Brežicah, Brežiški okraj, občina Pišinci (1 oseba obolela). Koze: Ptujski okraj, občina Spodnje Sečevo (1 oseba obolela), Ptuj mesto (2 osebi oboleli).

Iz Most se nam piše: Več mesecev ni tukajšnje prebivalstvo dobilo nobene masti. V gostilni Krušičevi pa teden za tednom kolijejo svinje. Kam zgine meso, kam zgine slanina. Kakor smo se informirali, se izvaža slanina v nemško Avstrijo. Kako dobivajo Krušičevi izvozno dovoljenje, nam ni znano, znano pa je nam, da je Krušičevka z dvema hlapcema neprestano na potu. Za vse to ve župan Oražem, ve pa tudi policijski nadzornik Goričan, nobeden pa ne gane proti temu niti prsta. Zakaj ne? V javnem interesu je, da se ta stvar temeljito pojasni.

Vprašanje. Pri nas, v Bukovšici pri Selcih nad Škofjo Loko nimamo šolskega pouka že od velikih počitnic naprej vkljub temu da je všolanih v našo šolo 80—100 otrok, ki so sedaj v zimskem času, ko bi jih najlažje pogrešali, brez vsakega pouka. Kje tiči vzrok? Prosimo, naj se zadevne oblasti pobrigajo, da se odpomore temu zlu in da nam pošljejo kako učno moč. Edini pouk, ki ga dobivajo otroci, je po kako uro veronauka na teden, pa še to ni redno, ker g. župnik ne utegne vselej. Več občanov.

Iz Slov. Bistrice nam pišejo: Minulo nedeljo je predaval v Čitalnici namesto zadržanega g. prof. M. Pirca o plemenski enotnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov g. dr. Kovačič iz Maribora. Prihodnjo nedeljo, to je na Svečnico, pa bo predaval prof. Pirc iz Maribora o zgodovini Srbov. — »Posojilnico« pa prosimo, da napravi končno v gostilni red, ker nam bo sicer gostilničar s svojim odurnim obnašanjem vsako narodno prireditev onemogočil. Ali morejo res imeti ravno Narodni Domi vedno najslabše gostilničarje?

Radenci. Shod zaupnikov J. D. S. V nedeljo, dne 26. prosinca se je vršil tukaj jako dobro obiskan shod zaupnikov. Prof. Voglar je poročal o političnem položaju, o programu JDS, o razmerju obeh slov. strank ter o potrebi, da se organizirajo tudi v Radencih vsi tisti, ki so zmožni poseči aktivno v politično delo, a do sedaj niso imeli domače organizacije. Nato se je ustanovila kraj. org. pod predsedništvom g. Župana Jak. Zemljiča.

Radgona. V nedeljo, dne 26. prosinca se je vršil shod zaupnikov JDS za radgonski okraj. Prof. Voglar je govoril o strankinem programu, ki je v resnici jugoslovanski in demokratski in odgovarja najbolj idealni obliki moderne urejene države. Po tem poročilu se je ustanovila kraj. org. JDS za radgonski okoliš pod predsedstvom g. nadučitelja Mavriča v Gornji Radgoni.

Slepar v častniški obleki. Pred nekoliko dnevi je prišel v Laški trg s Hrvatskega neki bataljon. Naslednji dan se je istotam pojavil neki srbski nadporočnik in iskal stika z vojaštvom. Kmalu pa se je pokazalo, da sploh ni nikek srbski častnik, marveč slepar, ki se je v srbsko uniformo odel samo zato, da bi mogel laže občevati z jugoslovanskim vojaštvom ter šuvati k nepokorščini. Ko so naši vojaki spoznali, kako in kaj, so ga prijeli in ga dali odvesti v Celje v zapor. Slepariju pa se je posrečilo pobegniti. Pozivljamo občinstvo, da naj pomaga vojaškim varnostnim oblastem pri zasledovanju zločestnikov, ki jih naši narodni in državni sovraci v velikem številu pošiljajo med nas, da bi med nami povzročali nered in oslabili našo moč. Treba je, da smo napram tujcem nad vse oprezni in kar najbolj nezaupni vse dotlej, ko mine doba, v kateri naši nepriijatelji napenjajo vse svoje sile, da nas oškodujejo, kierkoli in kerkoli.

Kino Ideal je včeraj uprizoril prvič z velikim uspehom štiridejanski detektivski film »Njegov najboljši prijatelj«, katerega režiser je Uwe Jens Kraft. Odlikuje se po vrlozanimivi vsebini in dobrih igralskih močeh kot so Kata Haek, Maks Lande kot detektiv in V. G. Diegelmann. Predvaja se še danes in jutri ter mladini ni primeren. Kino Ideal.

Na oglas delniške družbe »Triglav« v današnjem listu opozarjamo.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. V sredo, 29. t. m. ob pol 8. zvečer: Ivan Cankar: »Jakob Ruda« za »A« abonement. Naslovna vloga je poverjena Ant. Danilu, ki vodi tudi režijo. V četrtek, 30. t. m. ob pol 8. zvečer: Hervé: »Mam'zelle Nitouche« za »B« abonement. — V petek, 31. t. m. ob pol 8. zvečer: Ivan Cankar: »Jakob Ruda« za »C« abonement. — V soboto, 1. februarja zvečer ob pol 8.: Čaikovskij: »Jevgenij Onjegin«, za »A« abonement.

Stojišče za dijakinje. Na željo profesorjev se priredi za dijakinje na dijaškem stojišču poseben odeljen prostor ter je pregraja zani že gotova. Vsled nedostatka delavcev ni bilo možno pregraje doslej še postaviti — a zgodi se te dni!

Iz gledališke pisarne. Vsi p. n. abonenti se naprošajo, da se zglase v gledališki pisarni, kjer se jim vroče nove izkaznice za abonement v dramskem (bivšem nemškem) gledališču. Izkaznice se oddajo dopoldne od 10. do 11. ure in popoldne od 3. do 5.

Društvene vesti.

— **Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** V četrtek zvečer ob sedmih ženski zbor, ob pol osmih ves zbor. Vse in vsi!

— **Seja društva »Akademski Dom«** se vrši danes v sredo ob pol 8. zvečer v prostorih Narodnega sveta, Frančiškanska ul. štev. 2.

— **»Zveza skontistov« krajevna skupina Ljubljana.** Redni občni zbor se vrši v nedeljo, 2. svečana ob 4. uri popoldne pri Goršetu, »Novi svet«. Dnevni red: Poročilo, volitev načelstva, slučajnosti.

— **Občni zbor »Telovadnega društva Sokol v Krškem«** se vrši dne 1. svečana t. l. v društveni dvorani hotela Gregorič ob pol 8. uri zvečer.

— **Ustanovni shod čebelarske družbe** pod tvrdko: »Zveza za prospeh jugoslovanskega čebelarstva, družba z omejeno zavezo« bo na Svečnico, dne 2. februarja t. l. ob 10. dopoldne v mali dvorani v Mestnem domu. Delež za pristop k družbi je 500 K. Želeti je polnoštevilno udeležbo.

— **Ustanovni občni zbor Zveze jugoslov. železničarjev, podružnica v Bohinjski Beli,** se vrši v nedeljo, 2. svečana 1919, ob dveh popoldne v gostilni pri Batistu. Vabimo vse železničarje-Jugoslovane, da se udeleže tega zbora.

Najnovejša poročila.

PRELOM MED SOCIJALISTI NA HRVATSKEM.

Zagreb, 28. januarja. Na včerajšnji konferenci socijalno demokratske stranke je prišlo do popolnega preloma med desnico in levico. Opozicija je izjavila, da z ozirom na izvajanja ministra Korača in z ozirom na resolucijo, ki jo je sprejela večina, **ne reflektira na nobeno zastopstvo v strankinem izvršilnem odboru.** Pri volitvah v izvršilni odbor so bili nato res izvoljeni sami pristaši večine. Minister Korač je obširno referiral o agrarnem vprašanju ter zagovarjal čim najobsežnejše podržavljenje produktivne zemlje. Na skupščini je bila končno sprejeta resolucija, ki jo je stavil poverjenik Bukšeg, v kateri se protestira proti temu, da bi se z nasilnimi sredstvi skušalo udušiti vsak revolucijonarni pokret in se zahteva svoboda shodov in tiska.

ODPUŠČENI MADŽARONSKI URADNIKI.

Zagreb, 28. januarja. Železniški minister Vulović je odpustil iz službe s 1. majem višjega ravnatelja drž. železnic v Zagrebu Masirevicha in več drugih madžaronskih železniških višjih uradnikov. Minister je utemeljeval svoj ukrep s tem, da se je prepričal, da delajo ti uradniki zgolj pasivno resistenco.

MEDNARODNA KOMISIJA V BEOGRADU.

Beograd, 29. januarja. V Beogradu se mudi mednarodna komisija, sestoječa iz 5 članov, 1 Francoza, 1 Romuna, 1 Amerikanca in 2 Nemcev. Ta komisija ima nalogo ukreniti vse potrebno radi povratka vojnih ujetnikov iz Nemčije.

FRANCOSKE ČETE V OSJEKU.

Osjek, 29. januarja. Te dni je dospel semkaj oddelek francoskih čet, ki so bile dosedaj nameščene v Novem Sadu.

SKUPŠČINA ČRNOGORSKIH ČASTNIKOV.

Cetinje, 29. januarja. Delegati vseh častnikov iz Črnegore so imeli sestanek, na katerem so soglasno sprejeli tele resolucije: 1.) Vsi oficirji ostanejo zvesti zaprisegi kralju Petru I. Karagjorgjeviču v zmislu sklepa velike črnogorske narodne skupščine. 2.) Bivši kralj Nikola in vsi njegovi pomagači, ki so Črnogoro sramotno izdali sovražniku, naj se obtožijo in izroče sodišču. 3.) Sodišču se naj izroče tudi vsi oni oficirji, ki so sovražniku služili v Črnigori ali izven nje. Sploh vsi tisti, ki so po kapitulaciji Črnegore delovali na to, da je Avstrija mogla tudi v Črnigori zbirati denar za vojno posojilo. 4.) Vsi oficirji imajo takoj položiti kralju SHS predpisano prisego. Kdor tega ne stori, se smatra za izdajalca. 5.) Osnuje naj se odbor 5 članov, ki bo skrbel za izvedbo teh resolucij. V ta odbor so bili izvoljeni major Mujo Sočica, kapetan Boško Bošković, kapetan Milo Kenjić, poručnik Milija Banašević in poručnik Jefto Vujošević.

TRGOVINSKA POGAJANJA S ČEHOSLOVAŠKO REPUBLIKO.

Beograd, 29. januarja. Semkaj sta prispela konzularni zastopnik čehoslovaške republike v Zagrebu Emil Šimek in pooblaščenec češko-slovaške vlade ravnatelj Karel Weigner. Imata nalogo, da se pogajata s centralno vlado glede trgovinske pogodbe, ki bi se naj sklenila med češko-slovaško republiko in kraljevino SHS.

KURZ KRONE.

Beograd, 29. januarja. Finančno ministrstvo razglaša, da je sedanji službeni kurz krone 40 dinarov za 100 K. Ta kurz se ne bo več menjal in ostane v veljavi do definitivne ureditve valutnega vprašanja.

VZPOSTAVLJEN PROMET MED SOLUNOM IN CARIGRADOM.

Beograd, 29. januarja. Ker je most preko Strume že dograjen, se je z nova otvoril direktni promet med Solunom in Carigradom. Doslej vozijo samo osebni vlaki. V kratkem pa se prične tudi tovorni promet.

Poizvedbe.

Podporočnik poljske armade na Francoskem Kozakiewicz Stanislav išče gosp. kapetana Bolowskega (Bulovski) v Ljubljani. Kdor o njem kaj ve, se vljudno prosi, zglasiti se v hotelu pri Slonu štev. 49.

Kdo izmed vojakov ve kaj o Andreju Mušiču, desetniku. Služil je pri Ljubljanskem pešpolku, I. stotnija. Dne 13. decembra 1918 je odšel na Koroško. Zadnjikrat je pisal dne 31. decembra pr. l. Bil je zadnji čas v Podklošteru, in mogoče, da je bil z drugimi vred zajet od Nemcev. Vljudno se prosi, če ve kdo kaj več o njem, da bi sporočil ali se sam potrudil na: Sv. Petra cesto št. 48.

Izgubila se je v nedeljo, dne 26. t. m. v Narodnem Domu od Slavčeve dvorane do damske garderobe temno zelena usnjena denarnica s 68 K in drugimi listki. Poštenega najditelja se vljudno prosi, naj blagovoli vrniti proti nagradi gdč. Irmi Petričevi, Kolizej št. 13, vrata 46.

Izgubila se je na Mestnem trgu rjava usnjata denarnica z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj jo blagovoli proti nagradi oddati pri tvrdki Petričič na Mestnem trgu.

Našli so se trije ključi na Sv. Petra cesti. Dobijo se Janez Trdinova ulica št. 8, list.

Razne stvari.

• **Italijanski kapital v našem Primorju.** »Ungarische Post« javlja iz Budimpešte, da se vrše pogajanja med neko budimpeštansko posojilnico in neko rimsko banko zaradi prevzetja obširnih posestev budimpeštanske posojilnice v Opatiji in okolici. Drugi italijanski denarni zavod se pogajajo z budimpeštanskimi bankami glede finansiranja onih industrijskih podjetij, ki so jih z madžarskim kapitalom osnovale v zadnjih letih po prejšnjem hrvatskem Primorju in na Reki.

• **Šestdeseti rojstni dan bivšega nemškega cesarja.** »Ostdeutsche Rundschau« prinaša k 60. rojstnem dnevu bivšega nemškega cesarja Viljema, ki je bil 26. t. m., dolg uvodnik, v katerem pravi med drugim, da bi bil Viljem lahko mnogo storil za srečo nemškega ljudstva, če se ne bi bil spuščal v politiko in si hotel osvojiti celega sveta. List konča svoj članek z besedami: »Naj se posreči temu težko preizkušenemu možu doživeti vzcvit in polet svojega nemškega ljudstva, katerega je ljubil nad vse in kateremu je hotel pomagati z vsemi svojimi močmi, samo to mu želimo k njegovemu 60. rojstnemu dnevu!« — Drugi listi napadajo »Ostdeutsche Rundschau«, češ, da goji še preveč simpatij in pijetete do tega krvnika človeštva.

• **Nadvojvoda Jožef se opravičuje.** Ker so se obelodanili razni vojaški dokumenti, nanašajoči se na dejstvo, da se je streljalo na čete katerim je poveljeval nadvojvoda Jožef, od zadaj, da se jih s tem prisili, da drže pozicijo, je dal poklicati nadvojvoda urednika »Az Ujsaga« k sebi, kateremu je zatrdil, da absolutno ne more oporekati pravilnosti teh dokumentov, da pa je ravnal po naročilu višjih instanc in ukazov. Glede vseh dogodkov pri svojih četah je vodil natančni dnevnik, v katerem je zabeleževal vse važnejše dogodke. Vsebina teh dnevnikov bo sedaj predelana in bo obsegala v tisku kakih enajst debelih knjig. Nadvojvoda želi, da se te knjige da v javnost šele 50 let po njegovi smrti. Kakor je izvajal nadvojvoda, bodo te knjige obsegale vse gradivo, ki bo opravičevalo postopanje nadvojvode.

• **Zanimivo izkoriščanje.** Neki 61 let stari trgovski pomočnik je te dni prišel k policiji na Dunaju in naznanil, da se nahaja od leta 1913 v rokah nekega izkoriščevalca, ki ga je pripravil ob vse njegovo premoženje. Njegova zgodba je zanimiva, ker kaže, kako je vsled svoje nenaravne strasti prišel v roke izkoriščevalca, ki mu je potem z grožnjami počasi izvabil celo premoženje. Poleti 1913 se je seznanil v rotovškem parku z nekim Hans Maliczekom, s katerim je pričel nenravno občevati. Od takrat ni imel nobene mirne ure več. Njegov sokrivec mu je vedno grozil s policijo in s tem izvabil 22.000 kron. Zanimivo je, da je ta 61 letni trgovski sotrudnik leta 1918 vložil enako ovadbo, ker ga je izkoriščal radi slične stvari neki drugi izkoriščevalec, ki je izsilil nič manj kakor 60.000 kron. Dozdevnega Hans Maliczka so aretirali in se piše v resnici Rudolf Bardach, po poklicu artist.

Aprovizacija.

+ **Kis na rdeče izkaznice B 1801 do 2200.** Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovani s črko B, dobe kis v četrtek, dne 30. t. m. pri Mühleisnu. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. štev. 1801 do 1930, od 3. do 4. štev. 1931 do 2060, od 4. do 5. štev. 2061 do 2200. Stranka dobi za vsako osebo pol litra, kar stane 50 vinarjev.

+ **Nova mesarija v Spodnji Šiški.** S prihodnjim tednom otvori v Spodnji Šiški na sv. Jerneja cesti št. 50 Fran Golob svojo mesarijo. Stranke, ki bi hotele dobivati na izkaznice za meso, goveje meso odslej pri Golobu, se naj zglase v aprovizačnem uradu na Poljanski cesti št. 13/1, kjer dobe druge izkaznice.

+ **Aprovizacija južne železnice.** V četrtek, dne 30. t. m. se bo delil krompir tretjič po 20 kg na osebo, kilogram stane 80 vinarjev.

Gospodarstvo.

— **Železniški tarifi.** Včerajšnje »Narodne Novine« prinašajo oglas o spremembah železniškega tarifa na hrvatskem ozemlju.

— **Zagrebški parobrodni** je povišal svojo delniško glavnico od 3 na 4 milijone kron.

— **Združitev parnih mlinov.** Tukaj so se sestali zastopniki 66 parnih mlinov iz Banata, Baranje in iz okupiranih delov šomodske županije. Sprejeli so predlog, da se vsi ti mlini združijo v enotno organizacijo. Poseben odbor je določen, da sestavi statut in pripravi sporazumno listino za upravni odbor.

Darila.

— **Darila.** Za mestne reveže so darovali: Neimenovan mestni uradnik del svoje plače v znesku 712 K, pri VIII. komisiji za žigosanje bankovcev nabrano 45 K, g. Pavel Luckmann, korvetni kapitan na Dunaju, mesto venca na krsto umrlemu g. Teodoriju Luckmannu 30 K.

— **Pri veselem godovanju** na čast Pavla Vrankarja, je nabrala njegova prijateljska družba 130 K za srbsko siročad z geslom: Pomagajmo deci, da pomoremo narodu!

— **Za C. M. obrambni kamen** v spomin pok. gdč. Vidi Podkrajškovi so zbrali odborniki in odbornice m. in Šentpeterske podružnice 200 K. Darovali so gg.: po 30 K: Fran Mally, Tomo in Marija Mencinger, Igo in Mihaela Šega; po 20 K: Josip in Josipina Kozak, Rohrmann; po 10 K: M. Kokaljeva, H. Bavdekova, D. in J. Vučnik, M. Verovšek, Fr. Potočnik, Fr. Ludvikova; po 5 K: I. Knežljeva, N. Potočnikova. Hvala!

— **Mesto venca na krsto umrlega grajščaka Egona barona Coiza** je daroval g. Anton Luckmann iz Ljubljane Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana v roke društvenega načelnika znesek 50 kron. Prerčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mobilije za eno, dve ali več sob se oddajo v posojilo. Naslov v upr. „Slov. Naroda". 1245

Za seno se zamenja 9 mesecev staro, doma zrejeno žrebe v Ljubljani, Poljanska cesta št. 46. 1240

Dobro izurjene šivilje se sprejmejo. Istotam se sprejme učenka. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda". 1242

Trgovski pomočnik za mešano trgovino išče primerne službe. Pismene ponudbe pod „pomočnik" na upr. „Slov. Naroda". 1207

Tehtnica mostnica, na skalo in uteži, ki potegne skupno 1000 kg, se ugodno proda. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda". 1248

Učiteljica daje instrukcije v vseh predmetih ljudske šole v slovenskem in nemškem jeziku. Ponudbe pod „Učiteljica/1247" na uprav. „Slov. Naroda". 1247

Išče se porok za bančno posojilo 35.000 K za dobo 2½ leta. Pogoji: Porok participira na podjetju z 8%. Ponudbe na upravništvo »Slov. Nar.« pod „Porok/1208".

Spreten knjigovodja ali knjigovodkinja (bilančnik) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nem. jezika v besedi in pisavi, se sprejme v veletrgovini z vinom v večjem trgu na Slovenskem Štajerskem. Ponudbe naj se s prepisi izpričeval pošljejo pod „J. Z. 100/1230" na upravništvo Slov. Naroda. 1230

Lepa zimska suknja, površnik in svetilka se proda. Kje pove upr. „Slov. Naroda". 1238

Služkinja se išče za par dopoldanskih ur. Naslov v upravništvu »Slov. Naroda«. 1204

Večja trgovska hiša v sredini mesta, pripravna za razne obrti, se proda. Poizve se „Trnovski pristan 14". 1236

Naprodaj dvovrstne harmonike za 120 K, konopljene vrvi, 17 m in 9 m po 7 K, primerne za turiste. Ljubljana, Beethovnova ulica 7. 1201

Kompletno žensko narodno nošo in eno avbo prodam Naslov v upr. „Slov. Nar." pod „Narodna noša 1220".

Žična mreža naprodaj! 100 m žice za vrtno ograjo ter 300 metrov za perutninsko ograjo, je ceno naprodaj. Poizve se v železniški trgovini St. Nagy, Vodnikov trg, Ljubljana. 1246

Meblovano sobo event s hrano iščem za takoj. Dam živila na željo sam. Ponudbe pod „Bančni uradnik/1226" na upravništvo Slovenskega Naroda. 1226

Ženitna ponudba! Mladenič star 30 l., sedaj v državni službi, z nekaj tisoči kron prihranjenega, želi v svrho ženitve znanja z gospodično ali vdovo brez otrok. Prednost: znanje več jezikov in veselje do trgovine. Le resna pisma naj se pošiljajo, če mogoče s sliko do 5. svečana na upr. »Sl. Nar.« pod „Z orožjem za bodočnost/1232". 123

Potrti najgloblje žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri soprog oziroma stric, gospod

Ivan Tomažič

magistratni oficijal

v soboto, dne 25. t. m. ob 6. uri zvečer, po dolgi, mukepoln bolezni, boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v ponedeljek, dne 27. januarja 1919 ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže v deželni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

Obenem se zahvaljujemo za obile dokaze iskrenega sočutja povodom prebridke izgube. Osobito se zahvaljujemo blag. gosp. mag. ravnatelju dr. M. Zarniku, blag gospodu mag. nadsvetniku Ivanu Lavtarju, gg. kolegom pokojnika, sl. telovadnemu društvu „Sokol I." za korporativno udeležbo pri pogrebu, gg. pevcem za ginljivi žalostinki in sploh vsem, ki so dragega rajnika spremili v tako mnogobrojnem številu k zadnjemu počitku.

V Ljubljani, 28. januarja 1919. 1234

Žalujoči ostali.

Slovenski topniški častniki naznanjajo tužno vest, da je bil dne 27. januarja 1919 na poti v svojo postojanko na Koroškem zavratno umorjen gospod

Hugon Widmayer

SHS poročnik v rez. topn. poveljništva mariborskega.

Truplo rajnika se prepelje dne 29. januarja 1919 v Ljubljano. Dan in ura pogreba se pravočasno naznanita.

Junak je padel za svobodo svoje domovine, boreč se kot poveljnik prve slovenske baterije.

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 29. prosinca 1919.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube naše srčnoljubljene soproge

Ivane Vrhovc roj. Kušar

ter za obilo udeležbo pri pogrebu izreka svojo globokočutečo, srčno zahvalo 1235

Žalujoča rodbina Vrhovc.

Prostor za trgovino na deželi se išče v najem. Naslov pove upr. „Sl. Naroda". 1077

Dijak se sprejme na stanovanje in hrano. Gosposka ulica št. 9, pritličje. 1203

Dečka za vsa dela, ki bi stanovanje imel doma, sprejme tvrdka Kham, Miklošičeva cesta. 1223

Sedlarski pomočnik se sprejme pri J. Kralj, sedlar, Železniki, Gorenjsko. 1195

Hiša z gostilno, kavarno ali trgovino se vzame v najem oziroma kupi. Pismene ponudbe pod „Obrt 1217« na upr. Sl. Naroda.

2 konjski opremi par za težko vožnjo, **prodam.** Vprašanja na uprav. »Slov. Naroda" pod „opreme 1222". 1222

Akademik, cand jur. išče službe kot vzgojitelj. Nastop takoj. Cenj. ponudbe z natančnimi pogoji na upr. „Sl. Nar.« pod „Akademik/1198".

Prodam več knjig, pripovednih in šolskih in več kg starih časnikov po K 3 kg. Naslov se izve pri upr. Slov. Naroda. 1216

Prodajalka, vešča špecerijske stroke, želi kakega mesta kot blagajničarka takoj ali pozneje v trgovino ali kavarno. Pismene ponudbe na upr. Sl. Naroda pod „stroka 1197".

Meblovano sobo z električno razsvetljavo išče inženir; tudi v okolici Ljubljane. Najraje z vso oskrbo. Ponudbe pod „Inženir/1188. na upr. »Slov. Naroda« 1188

Dekle, ki zna navadno kuhati, šivati in opravljati vsa hišna in gospodinska dela, želi službo. Nastop takoj. Ponudbe na naslov „J. P.1253" na uprav. »Slov. Naroda«.

Prodajalka, vešča manufakturne stroke ter tudi nekoliko šivanja, zmožna tudi nekoliko nemščine v govoru in išče službe. Pismene ponudbe pod „Zmožna/1196" na upravništvo Slov. Nar. 1196

Šafar posebno izurjen in spreten v vinorejstvu, zanesljiv in samostojen delavec, se pod dobrimi pogoji takoj sprejme. Ponudbe s prepisi spričeval naj se pošljejo na naslov: Fric Zemljič, veleposestnik v Ljutomeru. 1229

Ženitna ponudba! 24 letni mladenič s 50.000 premoženja se želi seznaniti v svrho ženitve z lepo mlado gospodično, staro od 18—20 let. — Resne ponudbe pod „O - - - a" kolodvorska restavracija Jesenice, Gorenjsko. 1152

Iščem stanovanje z najmanj 4 sobami in pritiklinami za takoj ali pozneje, za uradniško družino treh oseb (starši in odrasli sin). Ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod »mirna stranka«. Event. natančnejša pojasnila od 2—3 pop. na Sv. Petra c. št. 16./I. 1239

Privatna uradnica z 8 letno pisarniško prakso, zadnji dve leti je službovala pri stavbnem podjetju, zmožna slovenščine, nemščine in italijanščine v govoru in pisavi, strojepisja in knjigovodstva, išče službe za takoj. Pismene ponudbe na uprav. „Sl. Nar.« pod „Privatna uradnica/1224".

Gospodična, katera je bila nastavljena že kot kontoristinja, želi vstopiti v kako hišo kot pisarniška moč ali kot blagajničarka, tudi v kak hotel, ker se želi priučiti še drugih hišnih opravil, posebno v kuhinji, v kar hoče porabiti tudi svoj prosti čas. — Cenj. ponudbe pod „Pridnost/1213" na upr. „Slov. Naroda« 1213

Dve veliki, novi hiši, z obsežnima **vrtovoma,** vsaka s prodajalniškimi prostori, v jedni se nahaja tudi **gostilna** ter obe ležeči ob prometnih cestah v Spodnji Šiški, se vsaka za se **ugodno** proda. Hiši imata po več stanovanj, se dobro obrestujeta in je torej njih nakup najboljša naložitev denarja. Pismene ponudbe pod „Spodnja Šiška" na upravništvo »Slovenskega Naroda« 1251

Več raznašalcev

za „Slovenski Narod"

se sprejme takoj

proti dobri plači.

Vpraša se v Narodni Tiskarni.

Preklic!

V „Slov. Narodu" št. 21 objavil je g. **Ludovik Roth** zaroko z menoj. Ta vest pa je neresnična, ker se jaz podpisana Anica Tavčar iz Škofje Loke **nisem z njim zaročila.**

Škofja Loka, dne 27. jan. 1919.

Anica Tavčar.

Vesoljna soba se odda s 1. februarjem. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda". 1183

Pisalni stroj znamke »Mignon« dobro, ohranjen se proda. Kje pove upravništvo „Slov. Nar." 1192

Spretno šivilje z večletno prakso sprejme tvrdka K. Pučnik, Sodna ulica 3. 1189

Okna za tople grede, skoro nova, ter 200 m pušpana za obsajanje vrtnih gredic proda restavracija v Rožni dolini pri Ljubljani. 1189

Fine marelične marmalade prodam večjo množino. Vprašanja na upr. »Sl. Nar.« pod „Marelice/1221". 1221

Knjigovodja bilance zmožen in dopisnik išče službe, nastop takoj. Pismene ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „knjigovodja 1200".

Stanovanje s 3 sobami ter pritiklinami išče mirna stranka brez otrok. Ponudbe pod „nujno 1193" na upr. Slov. Naroda.

Kupim malo peč „gašperčka" na 2 luknji ali majhen štedilnik. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod štedilnik/1227 1227

Gospodična poučuje slov. in nemšk. stenografijo ter francoščino (začetnike). — Ponudbe pod „Ponk 1202" na uprav. „Slovensk Naroda«. 1202

4 višnjevi traki za pisalni stroj 25 mm široki se cenó prodajo. Pismene ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „Višnjevi trakovi/1190". 1190

Trgovski potnik prevzame zastopstvo proti proviziji za potovanje po Jugoslaviji za vino, slivovko kakor vse druge stroke. Ponudbe pod „Trg. potnik" Maribor na D., Štajersko, Narodni dom. 1214

100 K nagrade tistemu, ki preskrbi dami stanovanje eno; sobo in kuhinjo s pritiklinami po možnosti elektr. luč. Pismene ponudbe se prosi pod „Svetlo in snažno 1252" na upravništvo „Slov. Naroda" 1252

Krepak in pošten deček, 14 do 16 let star, kot pomagač v gospodarskih in trgovskih poslih, se sprejme s hrano in stanovanjem takoj v večji trgovski hiši. Plača po dogovoru. Kje, pove upr. „Slov. Naroda". 1205

Samskega pristavnika (majarja) sprejmem s 1. marcem 1919 za svoje 150 oralov obsegajoče kmetijstvo. Treba znanja slovenskega ali hrvaškega jezika. Plača po dogovoru. Grajščina Hartenstein pri Slovenjgraducu. 1204

Naznanilo. P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da 1. svečana 1919 zopet otvorim svojo mesarsko in prekajevalsko obrt. Kakor preje tako se bodem tudi sedaj potrudil da bodem cenjenim odjemalcem zadovoljivo postregel ter se priporočam za nadaljno naklonjenost. Franc Golob, mesar in prekajevalec, Sp. Šiška št. 50. 1244

Najnovejša umetniške razglednice take s svetimi podobami, najfinejše promove karte, karte s kinematografskimi igralci, z ljubavnimi napisi, pisemski papir v manah brezkonkurenčno ceno pri založbi Miroslav Eisenmenger, Dunaj (Wien) V., Schönbrunstr. 48. Cenovnik brezplačno. 1215

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Cena sliki 6 kron.

Iv. Bonač v Ljubljani.

Brošura

Za bolezen so toplice, za ljubezen jih pa ni.

se dobi v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Cena s poštnino 3 K.

RAZGLEDNICE

umetniške in pokrajinske

se dobe v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni"

Prešernova ul. 7.

Kum zelo fin ter **kromo za čevlje** nudi tvrdka J. Perdan 1043

Ako rabite vrtna ali poljska semena, pišite po cenovnik. Trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana. 1031

Lesene obroče za sode kupuje. Ponudbe se naj blagovolijo poslati na tovarno za barve v Mozirju. 1168

Krasen svečnik, konbiniran za elektr. in plinovo razsvetljavo naprodaj. Kongresni trg 8. pri tvrdki Karol Till 1176

„Poštni predal" vzamem v podnajem. Ponudbe pod „Poštni predal" restante glavna pošta Ljubljana 1164

Gospodinja se išče za manjše gospodinjstvo k samemu gospodu na deželo. Ponudbe pod št. 1172 na upr. Sl. Naroda. 1172

Karbid na drobno in debelo ter svetiljke razpošilja točno proti predplačilu trgovina Martin Šumer, Konjice. 1068

Zastopnika, le izurjenega gospoda, sprejme takoj tvrdka A. Mičej, izdelovatelj krtač in čopičev v Št. Vidu pod Juno, Koroško. 1060

Suhe gobe (jurčke) kupuje do Velike noči V. M. Rohrman, Ljubljana, najstarejša že 38 let obstoječa trgovina s suhimi gobami. 1063

2 motorni kolesi z gumijem, tina Neckarsulm in F. N., sta naprodaj. Istotam se tudi proda množina **nadplatov.** F. V., Slomškova ul. 17, pritličje. 1094

Kot gozdni čuvaj želi nastopiti takoj ali pozneje 36 letni, zdrav in krepak samec, zmožen več jezikov v govoru in pisavi. Naslov pove upr. „Sl. Naroda". 1028

2 zimski sukanji, elegantni, iz finega volnenega blaga in podloženi s kožuhovino, se po jako zmerni ceni prodaste. Vodišek Sp. Šiška. 1141

Služkinjo, pridno in pošteno, ki bi znala tudi kuhati ter ima veselje do otrok, išče mlada gospa trgovka. Ponudbe z zahtevo plače pod „Poštenost 30/997" na upravništvo „Slovenskega Naroda" 997

10 kg sladkorja ali 300 K nagrade, kdor preskrbi mirni stranki moderno stanovanje 2—4 sob v sredini mesta za takoj ali za pozneje. Ponudbe na V. H. 1119 na upravništvo Sl. Naroda. 1119

Vsak dan sveže električne baterije, svetiljke, žarnice kakor tudi kamenčke za prižigalnike na debelo in drobno pri **Vido Bratovž,** Ljubljana, filijalka Stari trg 4. 1075

Gramofon, avtomat zelo dobro ohranjen, z 20 dvojnimi ploščami in 1 moško kolo z dobrimi prevmatikami se radi odpotovanja ceno proda. Fran Sterniša Vič št. 14 blizu gostilne Robežnik. 1120

Karbid od 100 kg naprej v železno - pločevinastih zabojih v vsaki množini razpošilja točno proti predplačilu Tvornica za dušik (d. dr.) v Ruši pri Mariboru. Nadaljna pojasnila so pri omenjeni tvornici na razpolago. 458

Žganje prodajam 50 hl, 33 stopinj, 1 l à 22 K. Zaloga žganja je v Zagrebu. Naslov pove upr. Sl. Naroda 1025.

Ročni voz (ciza), nov, se proda na Poljanski cesti 21, dvorišče. 1000

Dvoje lahke lepe sani prodam. Mihael Osolin. Domžale 1147.

Ženske pisarniške moči z lepo pisavo se sprejmejo v službo za nekaj časa. Ponudbe na upr. „Sl. Nar.". pod „Lepopiska/1167"

OGLJE. Večjo množino proda tvrdka Anton Kušlan, Karlovška cesta 15, Ljubljana. Dalje se odda tudi večja množina vermut-vina, sladkega. 34

Smokve (fige), pomaranče, rozine, in limone razpošilja v vse jugoslovanske kraje Mihael Samida, Maribor o. D., Stolni trg 3. 843

Služba za natakarico išče mlada poštena gospodična. Nastopi lahko takoj. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 1173

9 m črnega sukna in 5½ m sivega predvojnega blaga za gospode **je na prodaj.** Emonska cesta št. 10, I. nadstr., vrata 6. 1180

Ljubljana-Gradec. Oddam v Gradcu 4-sobno stanovanje za 4- do 6-sobno v Ljubljani. F. Mulec, Gradec, Nibelungengasse 2. 1127

Elektromotor vrtilni tok (Drehstrom) 210 voltov, 1 85 amperov, K, s 05, 2 akumulatorja po 6 elementov, 16 voltov, 28 amperov so naprodaj. Naslov pove upr. »Sl. Nar.« 1162

Čebel živih i. s. 10 v dobro izdelanih žniderščičih, 10 v romičih normalne mere in 25 v kranjičih se **proda.** Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«. 930

Vzgojiteljica, starejša, se išče k odraslim otrokom. Reference naj se pismeno javijo upravništvo »Slov. Naroda« pod „Zanesljiva 888".

Zemljevid Jugoslavije izšao je u drugom izdanju. Dobije se u upravi »Riječ SHS« Zagreb, Ilica 40. Zapada 1 K. Preprodavnocima 30 posto popusta. Salje se samo uz gotov novac. Pouzečem se ne šalje. 808

Proda se: Dva velika vinska soda a 13 in 14 hl, lepa eno ali dvovprežna kočija krasen godbeni avtomat (firme Poper) in 100 hl sadnega mošta. Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda.« 931

Parno lokomobilo, že rabljeno ali vendar dobro ohranjeno na vozu za 12—16, event. od 16—20 konjskih sil, kupi Franc Cat, posestnik mlina in žage, Sv. Benedikt v Slov. Goricah. 987

Kdo bi posodil 3 tisoč kron za kupčijo? Zavaruje se lahko na živino, za obresti dobi tudi lahko živež. Pismene ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod „Kupčija/1175".

Lepo posestvo v Novem mestu je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Obstoji iz moderne stanovanjske hiše, vrtov in ene gozdne parcele. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 1133

Modni salon za dame in gospode

S. POTOČNIK

Selenburgova ulica št. 6, I. nadstr.

Akademično izprašani krojač za moško in damsko krojenje v Parizu. Bivši večletni modelir v damski modni prikrojevalni akademiji v Ženevi (Švica). Izdelovanje najfinejših angleških kostumov, francoskih ženskih del (bluze) moderniziranje kostumov, izdelovanje najfinejše moške obleke in površnikov, obračanje obleke! Cene zmerne. Hitra postrežba! — Ker sem dobil v inozemstvu dobre krojaške moči, lahko se na željo napravijo obleke in kostumi za dame in plašči v 8 dneh.

!! Zopet se dobi !!

Barve za obleke Ia 1097

100 zav. stane K 50
500 „ po „ 45 za 100 zav.
1000 „ „ „ 40 „ 100 „

Prosto poštnine iz moje zaloge.

Kocke za juho najfinejše (6 v) po K 38 za 1000
„ „ „ II. (5 v) „ „ 28 „ 1000

„Zipo" najfinejši pralni prašek prihrani veliko dragega mila. 1 zaboj 350 zavitkov K 90.

Vse franko Praga.

Za cenjena naročila, dokler traja zaloga se priporoča

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 15,000.000.- kron. — **Stritarjeva ulica štev. 2.** — Rezervni fondi 4,000.000.- kron.

Poslovalnica avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne KREDITE.

Sveža jajca

dobavlja v orig. zabojih tvrdka

Marija Mikoly, Metlika. Belokrajina.

Proda se 200—300 kg sukega

konjskega mesa

Naslov pove uprav. »Sl. Nar.« 1128

Naznanilo!!!

Usojam si naznaniti sl. občinstvu, da sem začel osebno izvrševati **sobno slikarsko obrt Cene primerne.**

Andrej Jager,
Trnovski pristan 16. 1021

St. 56. Lasestrižnik

Cene se nahajajo pri sliki. **Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami brezplačno.** 349

E. Luna, Maribor št. 74.

Josip Jug

stavbni in pohištveni
::: pleskar in ličar :::

Rimska cesta št. 16

naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom

Izršitev točna. Zmerne cene.

Krema za britje

1 lončič iz porcelana **K 6·—**, 1 tucat **K 55.—**

MILO za BRITJE

1 komad **K 3.—**, tucat **K 30.—**. Proti vnošiljatvi zneska naprej dobavlja **M. Jünker**, eksportno podjetje **v Zagrebu štev. 15, Petrinjska 3/III. Hrvatska.** 4798

Pozor!

A samo dotlej, dokler je blago v zalogi!

Zimsko blago na primer: moške nogavice, zapestnice, zimske čepice, trebušni pasovi, ženski jopiči z rokavi in brez nj h, moški jopiči in volneni otroški jopiči so po posebno nizki ceni **naprodaj.**

Eksportna trgovina „LUNA"
Maribor št. 74. 350

Gospodinji v pomoč

se išče snažna **ženska**, ki razume poleg mešč. kuhe tudi vrtna dela in ima smisel za gostilno in kmetijstvo. — **Spretne se**

otročarica

k otrokom nad tri leta.

Žična mreža

za 100 m vrtne ograje, 54 m **vodovodnih cevi** 5/4 cole in **polkrita kočija** ali koleselj se kupi.

Parna pekarija

z najmodernejšo opremo **se da v najem.** Ponudbe na

Kamenšek, Dobrnske toplice pri Celju.

Vabilo

na

redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Litiji

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil

dne 21. februarja 1919 ob 3. uri popoldne

v hiši g. Ivana Jenko, h. št. 106.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1918.
3. Sklepanje o porabi čistega dobička.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, se vrši čez pol ure drug občni zbor na istem mestu in po istem dnevnem redu, ki bo veljavno sklepal ne glede na število deležev.

1206 **Načelstvo.**

Zimski suknjič, moški, lep črn, iz prave volne, še malo nošen, **se proda.** Naslov pove uprav „Sl. Naroda". 1139

Postrežnica se išče za dva dni na teden. Plača in hrana po dogovoru. Ponudbe na M. Resch, Mestni trg št. 11. I. nadstr. 1174

Dva krojaška pomočnika, dobro izurjena se sprejmeta takoj za boljše delo. Hrana in stanovanje v hiši. **Pavel Jemc. krojaški mojster, Sp. Šiška, Celovška cesta št. 22, Ljubljana.** 1106

Damsko obleko, pomladno, svetlo- rjavo dam onemu, ki mi preskrbi snažno svetlo stanovanje v Ljubljani z eno sobo in kuhinjo. Pismene ponudbe na upr. Sl. Nar. **pod „pomladna obleka 1177".**

Trgovec, 33 let star, vešč vseh strok, zmožen slovenskega in nemškega jezika, strojepisja, knjigovodstva ter trg. dopisovanja išče primerne službe. Sprejme to tudi za pozneje. Ponudbe pod „Vesten/33" na uprav. »Slovensk. Naroda«. 1062

Posestvo, nahajajoče se na majhnem hribu s krasnim razgledom, 3/4 ure oddaljeno od Žalca, obsti ječe iz 2 in pol do 3 oralov gozda, 3 oralov njiv in ravno toliko sadovnjaka (pašnika) ter manjšim gospodarskim poslopjem, se takoj proda. Naslov pove upr. „Slov. Naroda" pod „18.000" 1166

Ženitna ponudba! Vdova z vzorno preteklostjo želi v svrho ženitve znanja s finim, značajnim, premožnim gospodom, nad 4 let, ki bi imel veselje do mirnega družinskega življenja. Resne ponudbe poštno ležeče pod „Zdravje, conditio sine qua non"!! 1113

Milo, 10 kg. mila »Doba« K 30·— pošiljam po povzetju poštnine prosto ter franko zaboj ek. Pri odjemu več orig nalnih zabojev popust. Dalje nudim tudi večjo množino zelo dobrega maščobnega mila, ter nad 100 hekto brastovih sodov **Tvrdka A. Kušlan, Ljubljana, Karlovska cesta 15.**

Proda se: Koncertni pianino, omara orehova s krasnimi rezbarijami, petimi pedali, s sledečimi spremeni: mandolina, harfa, citre, orkester in kitara je možno igrati **harmonij. koncertina** (harmonika) in **klarinet** s 15. srebrnimi ključi, z dvema obročkoma. Vse novo, malo rablieno. Cena po dogovoru. — **Franjo S. Horvat, organist,** St. Peter pri Novem mestu. 1108

Ženitna ponudba! Mladenič brez poznanja, ki služi začasno še kot častnik in ki nastopi kmalu državno službo, želi znanja z izobraženo, mlado in pridno gospodično v svrho ženitve; neomadeževana preteklost in poštena družina so glavni pogoji, gmotne razmere so brezrazlične. Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Drago" 1146 na upr. Sl. Naroda. Tajnost jamčena.

Kupujem lepe prave suhe gobe! **Prodajam** kremo za čevlje v kovinastih dozah, 1/2 doze po K 15. 1/1 doze po K 28 za tuc., mast za čevlje. čevlje z lesenimi in usnjatimi podplati sirkove in žimnate krtače, toaletno milo kolomaz, tržne terbice, lesene in porcelanaste pipe, pralni prašek i. t. d. po najnižjih cenah, **Izvrstno lansko vino** borovničar, slivovko, tropinjevec, čajni rum, kavni in čajni nadomestek že oslajen **M. RANT, Kranj.** 7411

Proda se: krasna, čina, bogato vložena salonska oprava, obstoječa iz divana, 6 naslanjačev, mizice, trumeau-zrcala in salonske omare; 3 kompletne spalne sobe z žimnicami, skupno ali posamezno; 2 dekoracijska divana, razne mize, 6 usnjatih stolov, 6 ant čnih stolov, damska pisalna miza, baržunasti naslanjači, otomana preproge, slike, krasne svetiljke itd. Radi odsotnosti lastnika na ogled le 31. jan., 1. in 2. febr. od 8.—12. dop. in od 2.—5. pop. **Mestni trg 13** (v hiši zlatarja Meisetza, I. nadstr., vhod čez hodnik. 1161

Stanovanje obstoječe iz 5—7 sob in pritiklin, se išče za najev termin event. tudi za preje ali pozneje. Najraje v bližini Dunajske in Marije Terezije ceste. Vzame se event. v najem cela vila ali hiša. Naslov v upravništvu »Slov. Naroda«. 1048

Gospodična stara 32 let, s trgovino na deželi, s premoženjem v blagu in denarju, se želi poročiti z gospodom v državni službi, tudi drugi niso izključeni. Ponudbe naj se pošljejo na upr. Sloven. Naroda pod šifro „državna služba" 117. 1150

!! Upadek cen !!

Iz precejšne zaloge parfumerij, kosmetičnih predmetov, dalje glavnikov, zobnih ščetk, krtač za obleko in glavo, vse v največji izberi ter najnižje zaračunano dobavlja točno **S. Berkelhammer, Izvoz parfumerije na debelo, Dunaj (Wien) XX., Wallensteinstrasse 56.**

7806

Tovarna klavirjev

M. ROPAS, Celje,

priporoča najfinejše klavirje in pianine.

Edina jugoslovanska tvrdka.

Razprodajem

moje skladišče manufakturne i specerajske robe; imam veću zalihu hlačevine 130 cm širok, I. vrsti, meter po K 50·— **kao i sve druge robe jeftino.**

Centrala VILIM PICK, Zagreb, Savska ulica 68.

Filijala LJUBOVSEK, ZAGREB, Ilica 63. 374

Približno 5 - 8 vagonov kostanjevega

OGLJA

za kovače imamo **naprodaj.** Podrobna pojasnila daje vratar hotela **Union.** V petek 31. t. m. bo sam prodajalec v hotelu **Gozdarstvo Mokrice.**

Pisemske znamke

jugoslovanske, bosenske, avstrijske, italijanske, vse vojnopošte znamke ter staro korespondenco z znamkami kupim po dobrih cenah. Ponudbe z navedbo cene, številom in vrsto na

A. SPITZER, Ljubljana, Kolizej.

Eliaš Than
rač. nadporočnik
Olga Than roj. Fürst
poročena.
Ljubljana.

Modni atelije M. ŠARC

Sprejemne ure od 10.—12. dopoldne in od 3.—7. popoludne.

Ljubljana, Kongresni trg 4./I.
(Gerberjeva hiša).

Ciril Tratnik
hotelir in restavrater
Rozi Tratnik roj. Bolte
poročena.
Ljubljana, dne 29. januarja 1919.

300/400 PS. parni stroj

vezni kondenzacijski stroj.

Izdelek izza mirovne dobe. Izdeluje prva braška tvorniška družba za stroje s patent. Lentzovim krmilom za ventl. Se takoj dobavi cene iz skladišča. — Vprašanja na

TEODOR NEUMANN'S SOHN,

Dunaj (Wien) X., Inzersdorferstrasse 113.

Brzojavni naslov: NEUMANNRUD. Telefon št. 53.530.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

naznanja, da obrestuje od 1. svečana 1919 naprej do preklica hranilne vloge brez odpovedi po 2 1/4 %, hranilne vloge proti trimesečni odpovedi po 2 1/2 %. — Obrestna mera se je znižala za hipotečna posojila na 4 3/4 %, za menična posojila na 5 %.

V Mariboru, 24. prosinca 1919.

RAVNATELJSTVO.

Velika zaloga galanterijskega in drobnega blaga in sicer:

krtač, torbic za nakupovanje, ličnatih torbic, jedilnega orodja, žlic, glavnikov (roženih in lesenih), žepnih nožev, orglice, celulojdnega in usnjega blaga (patent denarnic) vizitjetev, damskih listnic, hlačnih jermenov in naramnic, vseh vrst igel za šivanje in kr anje, priponk, naprstnikov, pisemskega papirja in pisemskih potrebščin, šmirgeljpapirja, kadilnih rekvizit, zrcal itd. se poceni le en gros odda.

Ponudbe pod „Guter Absatz Nr. 2807"

1250 **na anon. eksp. M. DUBSA nasl. d. dr. z o. z. Dunaj I/1.**

Pozor! Jugoslovani! Trgovci!

Nudim Vam zemljevid celokupne Jugoslavije. Vsak trgovec naj bi ga prodajal, vsaka hiša naj bi ga imela; saj je to zemljevid naše svobodne domovine. Cena na drobno 2 K. Denar naprej. Trgovcem pošljem najmanje 50 zemljevidov za 60 kron, prosto poštn ne proti povzetju. Za večja naročila popust po dogovoru. Se priporočam **Rudolf Cotič, Vrhnika.** 1219

Usnjene čevlje

po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja

„Čevljarska zadruga" Miren, začasno Vrhovec, p. Mozirje.

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Suhe gobe

kupuje vedno in v vsaki množini

M. RANT, KRANJ

največja jugoslovanska izvozna trgovina suših gob, ki obstoji že nad 32 let.

Za preprodajalce! Za preprodajalce!

Cigaretne stročnice.

Samo prve znamke n. pr. Abadie, Tabu, Jakobi, Samum, Almuly, Radex, Delice, Flor Belmonte, itd. Tudi isti **cigaretni papir,** dalje strojčki za cigarete navadni in patent Tomus vedno po najnižjih dnevnih cenah točno pri

Julius Jalić, Dunaj (Wien) XV., Dingelstadtgasse štev. 21.

Ignac Zbačnik
trgovec
Karla Zbačnik roj. Peterlin
poročena
Loški potok 29. prosinca 1918 Rob.

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se v kratkem:

delniška družba „Triglav"

za izdelavo žitne kave in sadnih konzerv.

Delnice so po 500 kron.

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da prijavljeni znesek takoj vplačate po poštni nakaznici na podružnico Jadranske banke ali pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani. 1196

Za pripravljalni odbor delniške družbe „Triglav":
Fr. Gerar. M. Gostinčar. V. Jurečina.

Opravilna štev. A I 1259/18/12 1254

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 27. prosinca 1919, opravilna številka A I 1259/18/12 se prodado dne **31. januarja 1919 dopoldne ob 8. uri v Ljubljani, Poljanski nasip št. 8. na prostovoljni javni dražbi** v zapuščino po Francu Kukavica spadajoči predmeti in sicer: Moški dežni plašč, več različnih moških oblek, perila, klobukov, čevljev, samokres browning, moško kolo, usnjate taške, razne steklenice, ura budilka, zlata ura z verižico, prstani z briljanti, železna blagajna itd.

Reči se smejo ogledati dne 31. januarja 1919 v času med 9. in pol 10. uro dopoludne na licu mesta, Poljanski nasip št. 8.

Okrajna sodnija SHS v Ljubljani, oddelek I.,
dne 27. januarja 1919.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih 54 **3 1/4 %** **brez odbitka rentnega davka**

Rezervni zaklad nad K 1,100.000. **Ustanovljena l. 1881.**

Parketne deščice

Dobava in poklada kakor tudi vsa popravila ter v to stroko spadajoča dela priporoča

JOŽEF PUCH, Ljubljana.

Izurjene likarice

za moško srajco in likarice za k strojem se proti dobri plači sprejmejo za stalno.

Vpraša se pri Mariu Hamanu, Ljubljana, Mestni trg 8. 945

Naznanjam p. n. občinstvu, da — vrnivši se od vojakov — zopet nadaljujem svojo

tapetniško obrt.

Proseč nadaljne naklonjenosti, se priporočam

Josip Sluga, Rimska c. 21.

POZOR! POZOR!

Večje število slamoreznic

trpežne konstrukcije v raznih izvedbah je došlo. Vsakdor, ki potrebuje slamoreznico, naj si jo pride takoj ku it, ker je povpraševanje zanje zelo mo čno. V zalogi so tudi vsakovrstni drugi stroji. — **Franc Hitti, zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Martinova cesta štev. 2.** 889

SUHE GOBE

kupuje do 10. svečana v vsaki množini

F. SIRC, KRANJ.

Električne naprave

za trge, občine, mline, žage itd. ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje zavod za tehnične in elektrotehnične naprave :: **Vojnović & Cie.** :: Ljubljana, Dunajska c. št. 22.

Projekti in proračuni na zahtevo brezplačno.

2 hiši naprodaj

v bližini državnega kolodvora. — Dopisi na poštni predal 158, Ljubljana.

MODNI SALON STUCHLY-MASCHKE

v LJUBLJANI, Zidovska ulica štev. 3 in Dvorski trg 1

priporoča prve vrste

VELOUR-KLOBUKE

najfinejše blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter **svilene in baržunaste klobuke in čepice.**

Popravila se sprejemajo in vestno izvršujejo. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „**SKABAFORM**“ - **mazilo.** Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3·— veliki K 5·—, porcija za rodbino K 12·—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrske.

Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 5958

Pozor na varstveno znamko „**SKABAFORM**“

Vsak, kdor rad cenó kupi pohištvo, naj se oglasi v zalogi pohištva 648

Vido Bratož

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Vina, nova, izbrana K 450·— (v mestu K 470·—) za 100 litrov v vsaki množini

MILKO JESIH,

Ljubljana, Florjanska ulica štev. 35.

Št. 1108. 1136

DELAVCE

za napravo gramoza in snaženje cest išče mestna občina ljubljanska. Oglasiti se je pri cestnem nadzorstvu na magistratu (glavni vhod, pritličje, desno).

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. januarja 1919.

Prostovoljna prodaja gozda.

Okroglo 5 oralov obsegajoč mešan gozd, smreka in bukva, kvoreč vlož. št. 113 k. o. Nemilje, sodnega okraja Škofja Loka, v najboljši legi, z lahkim izvozom, goden večinoma za posekanje, **se pod ugodnimi pogoji proda.** Pojasnila daje notar **Alojzij Pepan v Radovljici, Gorenjsko.** 1115

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapeciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah

pri tvrdki za pohištvo **KAREL PREIS,** Maribor, Stolni trg 6.

Svoboden ogled! Cenniki zastonj!

Specijalna trgovina ur, zlatnine in briljantov

F. Čuden Sin

nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Št. 1314. 1138

RAZGLAS.

Na podlagi naredbe celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani z dné 17. januarja 1919, št. 295, se odreja in razglaša sledeče:

Občine: mesto ljubljansko, Moste, Vič in Zgornja Šiška tvorijo enoten stanovalni okoliš.

1.) Kdor ima v tem stanovalnem okolišu dvoje ali več stanovanj, mora vsa ta stanovanja naznaniti mestnemu magistratu ljubljanskemu tekom osmih dni po tem razglašenju. To naznanilo mora obsegati: a) natančno označbo lege in obseg vsakega stanovanja in b) pri vsakem stanovanju ime hišnega lastnika ali njegovega pooblaščenca.

2.) V istem stanovalnem okolišu je naznaniti mestnemu magistratu ljubljanskemu v istem roku: a) vsa stanovanja, ki stoje prazna ali služijo le za shrambo, ali so sicer opremljena kot stanovanja, pa v resnici ne stanuje nihče v njih; b) vsa stanovanja, ki se resnično uporabljajo le razmerno kratek čas v letu; c) vsa stanovanja, kjer je število sob večje kot število stanovalcev brez služabništva, ter neglede na število stanovalcev vsa stanovanja s štirimi ali več sobami.

Naznanilo pod 2, a) in b) mora podati hišni lastnik, naznanilo pod c) pa imetnik stanovanja.

Vsa ta naznanila so kolka prosta.

Kdor bi naznanil pod 1 in 2 ne podal pravočasno, je kazniv po mestnem magistratu ljubljanskem z globo do 5000 kron ali z zaporom do šestih tednov.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. januarja 1919.

Št. 846. 993

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški ima večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih temeljnih, oziroma nadrobnih cenah:

20 %	pralno milo v kosih po 100 g, komad po	— K 40 v,
30 „	„ „ „ „ „ 100 „ „ „	— „ 60 „
30 „	„ „ „ „ „ 200 „ „ „	1 „ 20 „
38 - 40 „	toiletno „ „ „ „ 100 „ „ „	2 „ 50 „
66 „	milo za britje v kosih po 50 „ „ „	2 „ — „
10 „	milni prašek kg po	2 „ 50 „

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se dovoljuje **znaten popust** in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kosih po 100 g, komad po	— K 30 v,
30 „	„ „ „ „ „ 100 „ „ „	— „ 45 „
30 „	„ „ „ „ „ 200 „ „ „	— „ 90 „
3 40 „	toiletno „ „ „ „ 100 „ „ „	1 „ 80 „
66 „	milo za britje v kosih po 50 „ „ „	1 „ 40 „
10 „	milni prašek kg po	2 „ — „

Blago se mora plačati naprej, ker se razpošilja sicer le proti povzetju.

Naročila je nasloviti na **Jugoslovansko tovarno za milo v Spodnji Šiški.**

V LJUBLJANI, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:

Inž. V. Remec, l. r.

Prodaja lesa in drvá

na Spodnjem Stajerskem.

Več tisoč metrov drvá že napravljenih in tudi še stoječih, 10 vagonov brez, jasenov, okrogli les; 4 vagone smrekovega okroglega lesa, že na kolodvoru ležečega proda:

Adalbert Walland, Gradec (Graz) Marschallgasse 13.

Kupujem drva

bukova in hrastova, najmanj polsuho, naložena v vagon za takojšnjo dobavo! Ponudbe s skrajno ceno in množino je poslati tvrdki

Vinko Vabič, — Zalec pri Celju.

Dražbeni razglas

V ponedeljek, dne 3. februarja 1919 in — po potrebi — naslednje dni ob 9. uri dopoldne se bo oddalo iz **skladišča v kemični tovarni v Mostah pri Ljubljani** na javni dražbi **več tisoč raznovrstnih sodov in kadi** (malih in velikih iz mehkega in hrastovega lesa) dalje **več sto dog, 1 vagon obročev, 4 garniture sodarskega orodja, 455 kg sodarske smole,** kakor tudi **decimalna tehtnica in 2000 steklenic.**

Izdražitelji morajo kupljeno blago takoj plačati v gotovini in odstraniti na lastne stroške.

Dražbena komisija si pridržuje pravico, ponudbe pod izklicnami cenami zavrniti kakor tudi preprečiti spekulativne nakupe.

K dražbi se vabijo zlasti direktni porabniki.

Nadaljna tozadevna pojasnila daje ravnatelj kemičnega poskuševališča v Ljubljani, inž. Jakob Turk.

V Ljubljani, dne 22. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:

1008 **Inž. V. Remec** s. r.

! Gostilne v najem !

Pi premogokopu Trbovlje se bodo dne 15 malega travna t. l. sledeče gostilne neodvisne druga od druge oddale v najem.

1.) Rudniška restavracija na Vodah, leži v sredini rudnika, z vsem potrebnim (ledenica, kegljišče, vrt,) vsi prostori električno razsvetljeni, vodovod v hiši.

2.) Restavracijska podružnica na Vodah, večinoma gostilna čez ulico, električna razsvetljava.

Gostilna »Walfisch« v Retjah, poleg kolodvora Trbovlje, z ledenico in predvsem, električna luč.

Interesenti, kateri lahko poslopja vsak čas ogledajo na licu mesta blagovolijo naj svoje ponudbe s kratkim popisom življenja vposlati najpozne je do 15. sušca t. l. **na ravnateljstvo premogokopa Trbovlje**

Naročite

Ljubljanski Zvon

najboljši slovenski leposlovni list. Izhaja vsak mesec in stane za celo leto 30 K, za pol leta 15 K. List ima zabavno in poučno vsebino. Letošnje leto bo priobčeval poleg krajših povesti, novel in pesmi velik zgodovinski roman dr. Ivana Tavčarja, ki se vrši v Škofjeloški okolici.

Ljubljanski Zvon se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. Št. 6.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica Št. 3

je imela koncem leta 1918 vlog . . . . K 80,000·000·—
rezervnega zaklada . . . . . „ 2,500·000·—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

3 %

večje in nestalne vloge pa po dogovoru. 159

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčenje ima vpeljano lične domače hranilnike.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni **zimski** iz fine teletine z gumijastimi podplati po

K 85·— za moške, K 73·— za ženske.

V zalogi **Ljubljana** Breg.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 20,000.000. Reerve: okrog K 3½,000,000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4 %. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala: Trst.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Spljet, Sibenik, Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA. 7 **Telefon št. 257.**